

24-7/1

ពុំ ឈប់ឈរ

24-7/1

24-7/1

ญ กระดาษ

24-7/1 • ภู กระดาษ

พิมพ์ครั้งแรก : สำนักพิมพ์มติชน, ธันวาคม 2563

ราคา 660 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

ภู กระดาษ. 24-7/1. กรุงเทพฯ : มติชน, 2563. 752 หน้า.

1. นวนิยายไทย. II. ชื่อเรื่อง.

895.913

ISBN 978 - 974 - 02 - 1725 - 1

สำนักพิมพ์มติชน | www.matichonbook.com

ที่ปรึกษาสำนักพิมพ์ : อารักษ์ คคนาพ, สุพจน์ แจ้งเร็ว, สุชาติ ศรีสุวรรณ,
ปิยชนันท์ สุทวีทรัพย์, ไพรัตน์ พงศ์พานิชย์, นงนุช สิงหเดชะ

ผู้จัดการสำนักพิมพ์ : อพิสิทธิ์ ธีระจาวรณ

รองผู้จัดการสำนักพิมพ์ : รุจิรัตน์ ทิมวัฒน์, มณฑล ประภากรเกียรติ

บรรณาธิการบริหาร : สุลักษณ์ บุญปาน • บรรณาธิการเล่ม : ชนมน วังทิพย์

พิสูจน์อักษร : ชาติช่วง ระวีวิน • กราฟิกเลย์เอาต์ : อรอนงค์ อินทรอุดม

ศิลปกรรม-ออกแบบปก : ประภาพร ประเสริฐโสภา

ประชาสัมพันธ์และการตลาด : ภัมรพี รุจรัตน์, ณัฏชา เขียวกล

บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) : 12 ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ 1 เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 1235 โทรสาร 0-2589-5818

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มติชน 12 ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ 1 เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 2000, 2108 โทรสาร 0-2591-9013

จัดจำหน่ายโดย : บริษัทงานดี จำกัด (ในเครือมติชน) 12 ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ 1

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 3350-3360 โทรสาร 0-2591-9012

Matichon Publishing House a division of Matichon Public Co., Ltd.

12 Tethsabannaruem Rd., Prachanivate 1, Chatuchak, Bangkok 10900 Thailand

ในกรณีที่หนังสือมีข้อผิดพลาดจากการพิมพ์ เช่น หน้าขาดหาย หน้าซ้ำ หน้าสลับ เข้าเล่มกลับหัว

กรุณาติดต่อมาที่ email: matichonbook.sales@gmail.com

หรือ inbox matichonbook เพื่อขอเปลี่ยนแปลงใหม่

หากท่านต้องการสั่งซื้อหนังสือเล่มนี้จำนวนมากในราคาพิเศษ

โปรดติดต่อโดยตรงที่ บริษัทงานดี จำกัด โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 3353 โทรสาร 0-2591-9012

ฝ่าย MATICHON PREMIUM PRINT : บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) รับผิดชอบสิ่งพิมพ์ทุกประเภท

โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 2419, 2424 โทรสาร 0-2591-9002

คำนำสำนักพิมพ์

อำนาจและการกดขี่ไม่ได้น่ากลัวด้วยความสามารถที่จะครอบงำชีวิตของเราอย่างเบ็ดเสร็จในปริบทาเหมือนการล้นไถปลิดชีวิตใครเสมอไป...

กลับกัน ความน่ากลัวของมันอยู่ที่วิธีการกระทำ--ด้วยความต่อเนื่อง สม่่าเสมออย่างเลือดเย็นที่จะรอเวลาให้เราค่อยๆ ซึมซับและเคยชินกับศีลธรรมคร่ำคร่า กับความอามหิตไร้ปราณี กับความหวาดกลัวที่ไร้สัมผัสเสี่ยง กับการแบ่งสันปันส่วนอำนาจอันหอมหวานทว่าโหดเหี้ยมลงมาเป็นชั้นๆ กับวงจรชีวิตอันวิปริตบิดเบี้ยวไร้อิสระที่ค่อยๆ เปลี่ยนเราเป็นฟันเฟืองในสายพานของความวิปริตบิดเบี้ยวนั้นโดยสมัครใจ

ฟันเฟืองน้อยใหญ่ยังคงหมุนตามกลไกเป็นจังหวะสอดคล้องประสานอยู่อย่างนั้น ส่งแรงผลักดันให้สายพานของความวิปริตบิดเบี้ยวนั้นเคลื่อนขยับต่อไปอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน

โดยไม่ทันจะได้หวาดกลัว โดยไม่ทันจะได้ใส่ใจรับรู้ อำนาจจึงเข้มข้มขึ้น แข็งแกร่งขึ้น อามหิตขึ้น มากพอจะบดขยี้และทำลายเราให้แหลกสลายด้วยมือของเราเอง ในฐานะหนึ่งในฟันเฟืองที่สมัครใจ...

ตลอดยี่สิบสี่ชั่วโมงต่อวัน...

ตลอดเจ็ดวันต่อสัปดาห์...

24-7/1 หรือ ยี่สิบสี่ชั่วโมง เจ็ดวัน หนึ่งสัปดาห์ ผลงานนวนิยายเล่มล่าสุดของ ฅู กระดาษเล่มนี้ จะพาเราก้าวเข้าสู่แห่งหนที่ทั้งแปลกตาจนเหมือนไม่รู้จักและคุ้นเคยจนคาดไม่ถึง เข้าไปลอบสอดส่อง จับจ้องไปยังระหว่างสายพานนั้น และสัมผัสแรงบดขยี้อันหนาหนักของอำนาจนั้นผ่านพื้นเพื่องหลากชีวิต หลากรูปแบบ ด้วยสัมผัส มุมมอง สลีลา การเล่าที่หลากหลาย เข้าไปในความซับซ้อนยกย่อนและห่วงสำนึกของตัวตนที่ปั่นป่วน กระวนกระวาย ว้าวุ่น กลับไม่ได้ไปไม่ถึง เข้าไปในสายธารของชีวิตที่สืบเชื้อสายบนซากศพและเลือดเนื้อ เข้าไปในระหว่างเศษเสี้ยวที่แหลกสลายของชีวิตสามัญเล็กๆ อีกมากมายซึ่งไม่ได้รับการจดจำ เข้าไปในปรัมปราและตำนาน เข้าไปในนิทาน เข้าไปในประวัติศาสตร์ เข้าไปในร่องร้าวปริแตกที่มองไม่เห็นของพื้นเพองอำนาจอันสมบูรณ์แบบ เข้าไปในเรื่องแต่งที่เป็นส่วนหนึ่งของเรื่องจริง และเรื่องจริงที่เป็นส่วนหนึ่งของเรื่องแต่ง

และการก้าวเข้าไปในเรื่องราวและพรมแดนของชีวิตทั้งที่เคยสัมผัสหรืออาจไม่เคยสัมผัสในนวนิยายเรื่องนี้อาจทำให้เราได้พบส่วนหนึ่งของตัวตนเร้นแฝงอยู่ในนั้น...

เราอาจเป็นส่วนหนึ่งของตระกูลวงศ์คำดีที่ยิ่งใหญ่

เป็นส่วนหนึ่งของชัยศิริที่เลื้อยไหล ลูบไปตามทาง

เป็นส่วนหนึ่งของศศิธรที่ฟุ้งเฟื่องในความฝันอันเป็นอุดมคติ

เป็นส่วนหนึ่งของศรีสกุลที่มีชีวิตอยู่เพื่อรักษาอำนาจไว้ชื่อแปของ
ตนไว้ต่อไป

หรือเป็นส่วนหนึ่งของบรรดาข้อขำขันที่ไร้ชื่อไร้นาม เป็นทาสชีวิตที่
ไร้คุณค่าเกินจะถูกจดจำหรือขยายความว่า “เป็น” อย่างไร

พ้นไปจากเรื่องราวที่โลดแล่นไปตลอดความยาวเจ็ดร้อยหน้า
บนสายพานวิปริตที่พันเฟื่องยังคงหมุนขยับกลไกอย่างแข็งขัน เราอาจจะ
พบเจอคำตอบเป็นของตัวเองว่าเราจะสอเสือกตัวตนเหนือโลกตัวอักษร
เอาไว้ ณ หนแห่งไหน จะเป็นผู้ลอบมอง จะเป็นผู้เขียนเรื่องราวขึ้นใหม่
จะเป็นผู้ทุบทำลาย หรือจะยังคงเป็นผู้ทำหน้าที่ของพันเฟื่องนั้นอย่าง
แข็งขันต่อไป

ตลอดยี่สิบสี่ชั่วโมงต่อวัน...

ตลอดเจ็ดวันต่อสัปดาห์...

สำนักพิมพ์มติชน

24-7/1

สำหรับคุณและฉันและพวกเรา

หนึ่ง

ณ หอแห่งอื่น

แสงจากหลอดไฟทุกดวงเปิดเต็มที่แล้ว แต่โต๊ะอาหารก็ยังไม่สว่างนัก ห้องโถงสีแดงเลือดนกดูทึมๆ กระนั้นรอยยิ้มระหว่างกันก็ดูสว่างไสวและสดใส ชับแน่น แอบมอง ลอบมองกันตลอดระหว่างมื้ออาหาร บนโต๊ะมีอาหารหลายอย่าง สะเก๋กึ่ง ซาลาเปาไส้หมูแดง ขนมจีบกุ้งและหมูหน้าไข่มุก ปอเปี๊ยะทอดไส้เผือก ฮ่อยจ๊อปู กุ้งทอดประมิต กว๊ายเตี๋ยวหลอดหมูแดง เกี้ยวซอสแต้จิ๋ว ซุปกระเพาะปลาเป่าฮื้อน้ำแดง ข้าวผัดหยาจโจว บั้วลอยน้ำขิง และชาอูหลง

ความสนใจระหว่างกันทำให้รสชาติอาหารดูจะด้อยลงไป แรกพบ นั้นสร้างความประหลาดอย่างมากมาย เหมือนเด็กหนุ่มสาวที่เพิ่งจีบกัน หรืออารมณ์ความรู้สึกน่าจะอยู่ในระดับนั้น บทสนทนาบนโต๊ะอาหาร เป็นไปอย่างมีมารยาท ที่แรกเหมือนเป็นตัวแถมหรือเป็นส่วนเกินของวันนั้น แต่เมื่อได้นั่งร่วมโต๊ะกันแล้วก็เหมือนกับว่าได้กลายเป็นส่วนหนึ่ง และกลายเป็นเพียงลำพังระหว่างสองคนไปเสีย อาหารรสชาติดี เป็นอาหารมือพิเศษ กระนั้นความรู้สึกที่อึดอัดในแววตา ในรอยยิ้ม ในเสียงพูดจาและเสียงหัวเราะก็ทำให้กินอะไรได้ไม่มากนัก หรือแทบไม่สามารถตักอะไรเข้าปากได้เลย เอาแต่ลอบมองและยิ้มประสานกัน

ครั้นแยกย้าย รอยยิ้ม น้ำเสียง กิริยาท่าทางยังตรึงติดอยู่ แต่ต้อง
ได้ก็ส่งสัญญาเตือนขึ้นมา ผมรู้สึกหิว ท่ามกลางความเงิบงันตลอด
เส้นทางขากลับระหว่างผมกับเพื่อน ผมนั่งเงียบ ทบทวน ละเลียดภาพ
ของเธอในจินตนาการ และขณะที่ท้องเบาโหวง ผมนึกถึงความแน่นท้อง
หลังกลับจากฉลองเงินเดือนออกกับพวกหัวหน้างานหรือน้องฝ่ายต่างๆ ที่
อยู่ในส่วนของสำนักงานสาขา ร้านหมูกระทะแบบบุฟเฟต์ ตักได้ไม่มีอัน
กินได้ไม่มียัง บรรยาการพิเศษและเต็มไปด้วยรอยยิ้มเช่นนั้น ผมเจริญ
อาหาร กินจนพุงกาง

แน่นอนละว่ากับมืออาหารที่เพิ่งผ่านไปนั้นผมรู้สึกอิ่มเอมใจ แต่
ท้องไส้ของผมห่วงโหวงจนส่งเสียงตดพ้อออกมาด้วยเช่นกัน

กลายเป็นกิจวัตรประจำวันอย่างหนึ่งที่ผมกับเธอต้องส่งข้อความหา กัน ไม่แน่ว่าเธอหรือผมที่เป็นคนเริ่มก่อน แต่มันเริ่มต้นขึ้นไม่นานหลังจากนั้น หลังจากที่เราได้พบเจอกันเป็นครั้งแรก ไม่กี่วันต่อมา หลังอาหารมื้อเที่ยงอันปั่นป่วนและสับสนคลอนความรูสึกของผม ไม่ได้มีเหตุการณ์อะไรเป็นพิเศษ ตลอดสองชั่วโมงบนโต๊ะอาหารมีเพียงถ้อยคำสนทนาไม่กี่คำต่อกัน รอยยิ้มเก๋อกินไม่กี่ครั้ง สบสายตาระหว่างลอบมองกันและกันไม่กี่หน และตระหนักโดยตลอดว่านานมากแล้วที่ผมไม่ได้รู้สึกเช่นนี้ ความรู้สึกพิเศษในความปกติธรรมดา

ถ้อยคำที่น้องสาวเคยพูดกับผมเมื่อหลายปีก่อนกระจ่างชัดขึ้นมาอย่างหนึ่งที่เป็นพื้นฐานของชีวิตคือได้ทำในสิ่งที่ตนเองปรารถนา และเมื่อไม่ปรารถนาแล้วไซ้ร้ ไม่จำเป็นต้องทำ

เราแลกเฟซบุ๊ก ไลน์ และเบอร์โทรศัพท์ ก่อนจะจากกันในวันนั้น ระหว่างอยู่ตามลำพังสองต่อสองบนโต๊ะอาหาร

ไม่ว่าใครเป็นคนเริ่มต้นขึ้นก่อน คุณอะไรบ้างในครั้งแรก มากน้อยเพียงใด แต่พอเริ่มคุยกันเป็นประจำ นับวันจำนวนถ้อยคำก็เพิ่มมากขึ้นและมากขึ้น

เนิ่นนานกว่าห้าปีมาแล้วสินะ

...

บางเช้าผมจะส่งข้อความสั้นๆ หรือเพียงสติกเกอร์บางตัวไปหาเธอก่อน และบางเช้าเป็นเธอที่ส่งมาถึงผมก่อน ถ้อยคำสั้นๆ เกี่ยวกับดินฟ้าอากาศ คำทักทาย กาแฟหรือยัง ตื่นนอนกี่โมง เช้านี้อากาศร้อนนะ รวบรวมชั่วโมงของทุกเช้า มีเพียงเท่านี้ที่ส่งหากัน อย่างไม่ได้ตอบโต้กันไปมา วินาทีต่อวินาที ทว่ารู้สึกเหมือนได้ยินเสียงกระซิบอยู่ข้างๆ หู ชุ่มลมหายใจรดต้นคออยู่ตลอดเวลา

จากนั้นผมจะขอตัวไปทำธุระอย่างอื่น กินข้าว อาบน้ำ เข้าห้องน้ำ เดินทางไปทำงาน เราจะกลับมาส่งข้อความหากันอีกครั้งหลังจากผมเดินทางถึงที่ทำงานแล้ว และระหว่างทำงานตลอดทั้งวันนั้น ช่วงที่ว่างเว้นจากการงานตรงหน้าของเรา ดินฟ้าอากาศยังคงอยู่ ทว่าที่เพิ่มเติมมากขึ้นก็คือเมื่อคืนทำอะไรบ้าง ออกไปไหนหรือเปล่า นอนตอนกี่ทุ่ม ต่อให้เป็นเวลาดองคิโดก็แก้ไขปัญหารถติดของกรุงเทพไม่ได้หรอกนะ งานยุ่ง มั้ย ดูอาหารร้านนี้ดี นำไปอะ ชาวสาร คนฆ่าตัวตาย การทะเลาะกันตามท้องถนน ตลาดหุ้น ต้นไม้ ดอกไม้ การทำมาหากิน เศรษฐกิจ ช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา มีเรื่องการเมืองและการประท้วงเพิ่มขึ้นมาด้วย และที่ขาดไม่ได้คือการนินทาคนอื่น คนที่ผมรู้จัก คนที่เรารู้จักเป็นการส่วนตัว และคนที่เราต่างก็รู้จักผ่านเครือข่ายความเป็นสังคม

มีไม่บ่อยที่คุยกันเรื่องหนัง เพลง หรือหนังสือ

เรามีความสนใจคล้ายกัน ทว่าในวัยนี้ ความสนใจแบบเอาเป็นเอาตายดูเหมือนจะไม่เกิดขึ้นอีกแล้ว ผมอ่านหนังสืออยู่บ้าง เธอดูหนังอยู่บ้าง เราฟังเพลงกันบ้างตามปกติ แต่ไม่ค่อยได้ใส่ใจเนื้อหามากมายนัก

ผมกับเธอไปดูหนังด้วยกันไม่บ่อย รวบรวมสามหรือสี่ครั้ง หนังสือดูมักเป็นหนังบู๊ หนังรัก หนังตลก หนังผี หรือหนังซูเปอร์ฮีโร่ต่างๆ สำหรับ

ปีนี้ เกือบจะครึ่งปีแล้ว เรายังไม่ได้ดูหนังด้วยกันเลยสักเรื่อง

มีหนังสือหลายเล่มที่เราอ่านด้วยกัน แลกกันอ่าน หนังสือนิยาย หนังสือชีวประวัติบุคคลสำคัญ ประวัติศาสตร์ ที่เหลือเราอ่านตามความชื่นชอบของใครของมัน เธออ่านหนังสือเกี่ยวกับการทำอาหาร สถาปัตยกรรม การตกแต่งบ้านเรือนและอาคาร ไม้ดอก-ไม้ประดับ หนังสือเกี่ยวกับธุรกิจ เกี่ยวกับหุ้น และหนังสือแพชั่น-ดารา ผมก็อ่านของผม อ่านมั่วไปหมด แล้วแต่ความสนใจส่วนตัวในขณะนั้นหรือจากการแนะนำของผู้อื่น หนังสือสร้างแรงบันดาลใจ คำคม ธรรมะ ประวัติศาสตร์สังคม การเมือง เศรษฐกิจ หนังสือวิชาการต่างๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับการงานที่ผมทำอยู่ในบริษัทและไม่เกี่ยวข้อง แต่ไม่มีแน่นอนคือหนังสือหรือนิตยสารเกี่ยวกับรถยนต์

เล่มที่ผมกำลังอ่านอยู่คือนิยายเรื่อง “มาตามโบวารี” ที่แปลออกมามานานมากแล้ว แต่ผมเพิ่งได้อ่าน อ่านสลับไปมากับอีกเล่มที่ชื่อ “เล่าเรื่องกรุงสยาม” บันทึกเกี่ยวกับสยามของมุนาญกมิตซ์ชังปาลเลกัฟ เล่มนี้ผมวางไว้บนโต๊ะในห้องทำงานที่สำนักงานสาขา และอ่านเวลาว่างจากทุกอย่างระหว่างวัน อีกเล่มผมอ่านบนเตียงนอนและก่อนนอน

แม้ว่าผมกับเธอจะอ่านหนังสืออยู่บ้าง แต่ถ้าเทียบกับคนอื่นแล้ว นับว่าเราไม่ได้อ่านมากมายอะไร ยังห่างไกลคำว่าหนอนหนังสืออยู่มาก และก็ยังห่างไกลจากไม่อ่าน ไม่สนใจเลยอยู่มากเช่นกัน กระนั้น ใครจะอ่านหรือไม่อ่านหนังสือก็ล้วนแล้วแต่ความพึงพอใจของใครของมันเถอะ

สำหรับผม การอ่านหนังสือเป็นนิสัยที่ติดตัวมาตั้งแต่เด็ก แม่เป็นคนปลูกฝัง ไม่ใช่ปลูกฝังให้อ่านหนังสืออย่างเอาเป็นเอาตายอะไร แม่เพียงแค่ว่ามึงต้องอ่านหนังสือ และกระทำให้ผมละและเลิกความสนใจจากสิ่งอื่นๆ เท่านั้น มึงตั้งใจเรียนหนังสือ อ่านหนังสือจะดีกว่า แม้ว่าในวัยเด็กจะขาดแคลนหนังสืออ่าน แต่ผมก็ยังพอมีหนังสือให้อ่าน แม่เสาะหามา ฝากลุงเต็งหรือไม่กี่ป้ายังซื้อมาจากร้านหนังสือในกรุงเทพ

อ่านจากห้องสมุดของโรงเรียนมัธยมประจำอำเภอ ผมอ่านจบก็ส่งต่อให้น้องสาว บางครั้งน้องสาวอ่านจบก่อนก็ส่งให้ผมอ่านต่อ เราอ่านหนังสือแทบจะเล่มเดียวกันมาตลอด ตั้งแต่เด็กจนเรียนจบระดับมัธยมศึกษา

อ่านไปเรื่อย ๆ เช่นนั้นอยู่เกือบสิบปี นอกจากมันจะเป็นแหล่งความรู้นอกครอบครัว นอกหมู่บ้านเพียงแหล่งเดียวแล้ว มันก็ยังเป็นความบันเทิงด้วย ไม่นับวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือแลกเปลี่ยน หมอลำ นิทาน และการละเล่นอย่างอื่น ๆ ก็มีเพียงหนังสือนี้แหละที่ทำให้ความบันเทิงแด่ผมกับน้องสาว ก่อนที่ผมจะค่อย ๆ ผ่อนความสนใจในหนังสือลง และลดความเข้มข้นในการอ่านลงเมื่อเริ่มเข้าทำงานบริษัท

ผมยังอ่านหนังสืออยู่บ้างแต่ไม่ได้จริงจังอะไร อ่านเป็นเพื่อนลูกสาวลูกชาย เพื่อจะได้คุยกับพวกเขาเรื่อง อ่านเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ และอ่านเพื่อจะได้คุยกับเธอ

ขณะที่น้องสาวของผมยังคงอ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอและสนุกกับการอ่าน การครุ่นคิด และฟุ้งซ่านอยู่เช่นเดิม ไม่มีลดน้อยลง มีแต่เพิ่มขึ้น ลูกสาวทั้งสองคน มองอย่างไม่ลำเอียง แม้จะมีลักษณะนิสัยแตกต่างกัน คนโตเงียบขรึม คนรองพูดคุยมั่หยุด แต่ทั้งคู่ก็คล้ายกับน้องสาวของผมหรืออาของพวกเขาคือดีและชอบอ่านหนังสือ ส่วนลูกชายจะเหมือนแม่ของผม สนใจแต่การเรียนและพูดเหมือนผีเจาะปาก

ผมกับเธอ เราต่างก็ฟังเพลง แต่ไม่เคยพูดถึงอัลบั้มที่ต้องฟังเป็นประจำ แนวเพลงที่ชื่นชอบ หรือศิลปินคนโปรด จะรู้ จะได้ฟังก็ต่อเมื่อเธออยู่บนรถของผม หรือผมอยู่บนรถของเธอเท่านั้น และผมก็ไม่เคยจดจำได้เลยว่าเพลงที่เปิดในรถของเธอนั้นเป็นของศิลปินคนใด ชื่อเพลงอะไร เนื้อเพลงที่ร้องออกมายังฟังไม่ได้ศัพท์ด้วยซ้ำ

...

ข้อความของแต่ละวันที่ส่งหากันจะสิ้นสุดลงเมื่อผมกลับเข้าบ้านหลังจากออกกำลังกายเสร็จสิ้นแล้ว ผมพักผ่อนและมีกิจกรรมกับครอบครัว ขณะ

ที่เธอก็มีกิจกรรมส่วนตัวของเธอ และผมจะได้รับรู้ว่าเธอทำอะไรบ้าง ไปไหน กับใคร กลับบ้านตอนไหน หรือไม่ได้ไปไหนก็ตอนเช้าของอีกวันแล้ว เป็นผมที่ถามเธอด้วยความอยากรู้อยากเห็นของผมเองนั่นแหละ

ตลอดเวลาที่ผ่านมา เราแทบไม่โทรศัพท์หากัน หรือแทบไม่ได้คุยกันด้วยเสียงผ่านทางโทรศัพท์อย่างยืดยาวเลย การฟังเสียงกันและกันผ่านทางโทรศัพท์เป็นเหมือนสิ่งต้องห้ามสำหรับเราไปกลายเป็น เราคุยกันทางโทรศัพท์เฉพาะเรื่องที่เป็นที่จำเป็นเท่านั้น พูดคุยไม่กี่คำ สั้นๆ แล้วก็วางสายจากกัน กระนั้นเสียงเพลงรอสายของเธอก็เป็นเพลงเดียวเพลงเดิมมาโดยตลอด ไม่เคยเปลี่ยนแปลง

ถ้อยคำซ้ำซากไม่กี่คำ เรื่องราวเดิมเก่าไม่กี่เรื่องราว สติ๊กเกอร์วนไปวนมาไม่กี่ตัว อารมณ์ความรู้สึกแบบเดียวกับเมื่อวานหรือวันก่อน สองวันก่อนหรือสัปดาห์ก่อน เดือนก่อนหรือปีก่อนที่เคยส่งไปถึงกันวนไปเวียนมา และผมก็มักจะยิ้มอย่างสดชื่นเสมอเมื่อได้อ่านถ้อยคำซ้ำๆ เดิมๆ เหล่านั้นจากเธอ รู้สึกกระปรีกระเปร่าเสมอเหมือนกับว่าเพิ่งได้เห็น เพิ่งได้อ่านเป็นครั้งแรก แต่ในอีกทางหนึ่งซึ่งผมมักจะคิดอยู่บ่อยๆ เวลาเซ็งๆ ว่างๆ ผมรู้สึกว่ามันซ้ำซากและจำเจอยู่เหมือนกัน ส่วนเธอจะรู้สึกแบบเดียวกับผมหรือเปล่า ผมไม่เคยถาม

คนแต่ละคนเหมือนมีคำพูดมากมาย พูดได้ตลอดวัน พูดกันทุกวัน ทุกนาที่ ไหลออกมาเหมือนน้ำ ไม่รู้สรรหาคำพูดมาจากไหน พูดได้เป็นชั่วโมง เป็นวัน ขำวันขำคืน แต่หากพิจารณาอย่างถี่ถ้วนแล้วกลับพบว่าถ้อยคำที่เราพูดกันจริงๆ นั้นมีอยู่ไม่กี่คำและลวนซ้ำไปซ้ำมาโดยที่เราไม่ได้รู้สึกว่ามันซ้ำซากจำเจอะไร และหากว่ามีกฎห้ามนำคำที่เคยพูดไปแล้วกลับมาพูดใหม่อีกครั้ง ผมว่าคนคงจะลำบากน่าดูเลยทีเดียว

...

เช้าวันนั้น หรือวันที่ผู้บัญชาการทหารบกได้ประกาศกฎอัยการศึกทั่วประเทศตั้งแต่เช้ามีด แต่กว่าผมจะรับรู้ก็อยู่ในห้องทำงานแล้ว คนที่แจ้งข่าวนี้

แก่ผมคือน้องฝ่ายบัญชี เข้านั้นผมสะดุ้งตื่นเวลาเดิม เวลาเคยชิน แสงแดดส่องแล้วแต่ไม่สามารถทะลุผ้าม่านเข้ามาในห้องได้อย่างเต็มกำลังนอนนิ่ง อาบแสงมัว มองเพดาน หายใจลึกเรียกความสดชื่น กะพริบตาถี่ๆ ก่อนจะลุกจากเตียงและทำในสิ่งที่เคยทำอย่างเช่นทุกวัน

เปิดหน้าต่างและผ้าม่านห้องนอน หยิบโทรศัพท์สมาร์ทโฟน ก่อนจะเดินง่วงๆ ออกจากห้อง ลงมาชั้นล่างของบ้าน เปิดหน้าต่างและผ้าม่านห้องพักผ่อนแล้วจึงเข้าห้องน้ำเพื่อปัสสาวะ จ้องสายน้ำสีเหลืองอ่อนที่ไหลยาวไม่ขาดสายและพุ่งลงกระถบผิวน้ำนิ่งที่ค้างอยู่ในคอชักโครก เสียงน้ำไหลตามแรงขับลงกระถบผิวน้ำเหมือนเสียงฝนหล่นกระถบสังกะสี ฝนเม็ดแรกๆ หรือฝนเม็ดท้ายๆ ที่หล่นลงบนหลังคาสังกะสี เบ่งจนสุด เขย่าจนหมดหยดสุดท้ายแล้วเก็บ กดชักโครก

ออกจากห้องน้ำ กลับมายังห้องพักผ่อนอีกครั้ง เปิดผ้าม่าน เลื่อนเปิดประตูหน้าบ้านให้กระแสนลมเข้า กลับมานั่งบนโซฟาและเริ่มเปิดอ่านข้อความต่างๆ จากน้องๆ ในฝ่ายสำนักงานสาขาและในสายการผลิต ไล่อ่านและตอบกลับทุกคนก่อนจะส่งข้อความหาเธอ กล่าวทักทาย สวัสดี ยามเช้าครับ พร้อมภาพต่างๆ และข้อความประจำวัน เพียงชั่วอึดใจเธอก็ตอบข้อความกลับมาและถามว่าเพิ่งตื่นนอนหรือ ผมตอบกลับว่าใช่ จากนั้นเราก็คุยกันต่ออีกสักสามหรือสี่ประโยค ใช้เวลาเพียงไม่กี่นาที ก่อนที่ผมจะบอกเธอว่าปวดท้องและขอตัวอาบน้ำ แต่งตัวไปทำงานก่อนนะ ค่อยว่ากัน

และเธอก็ตอบกลับมาว่า ‘รบกวนหรือเปล่า ขอโทษด้วยนะคะ’

ตอนอ่านข้อความนั้นผมก็ยังไม่ทันได้คิดอะไร แม้ว่าจะรู้สึกแปลกๆ อยู่สักหน่อยที่เธอถามมารบกวนหรือเปล่า รบกวนบ้างอะไรตอนนี้ ผมอยากจะพิมพ์ตอบแบบนี้แต่ก็ไม่ได้พิมพ์ตอบกลับไป และหากสามารถรับรู้ล่วงหน้าได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นต่อไป ผมก็คงใช้เวลาช่วงเข้านั้นกับเธออย่างปกติที่เคยทำมา ไม่รีบตัดบท ทั้งที่ผมไม่ได้ปวดท้องหรือรีบร้อนทำ

ดูส่วนตัวอะไร ผมแค่ถูกรบกวนอยู่นิดหน่อยด้วยเรื่องของน้องสาวเท่านั้น

เรื่องที่ผมแทบไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง แม้จะอยากเกี่ยวข้องอยู่บ้างอย่างที่แม่ของผมต้องการให้เป็น จริงอยู่ว่ามีไม่กี่คนที่สามารถคุยกับน้องสาวได้ทุกอย่าง แต่ความสามารถของผมในเรื่องแบบนี้มีน้อยเกินไป ผมไม่ได้รู้สึกยินดีหรือภาคภูมิใจกับสิ่งที่น้องสาวคิดและทำแต่อย่างใด

อาจยังไม่สายมากนัก แต่ก็สายมากพอที่แสงแดดจะเข้ามาทาง ประตูและหน้าต่างอย่างเข้มข้น ภรรยากับลูกๆ ก็ออกจากบ้านไปทำงาน และไปโรงเรียนกันจนหมดแล้ว ผมตื่นนอนเพียงลำพังในเวลาเดิม ทำธุระส่วนตัว กินข้าวเช้าตามลำพังเช่นนี้เสมอมา หนึ่งถึงสองชั่วโมงที่ภรรยา จะตื่นนอนและลุกออกจากห้องไปก่อนผม ตระเตรียมอาหารเช้า ทำธุระส่วนตัวและออกเดินทางไปทำงาน แวะส่งลูกๆ หน้าโรงเรียนและไปถึงที่ทำงาน สแกนลายนิ้วมือในช่วงเวลาที่กำหนด ไม่เคยสาย

ภรรยาไม่เคยปลุกผมให้ตื่นหรือรบกวนเวลาเช้าของผม ไม่ว่าวันหยุดหรือวันทำงาน เธอจะตื่นและลุกออกจากที่นอนไปอย่างเงียบๆ ทั้งไว้เพียงกลืนตัวบางเบาให้ลอยอ้อยอิ่งเป็นเพื่อนผม แต่ผมก็มักจะรู้สึกตัวโดยอัตโนมัติเมื่อเธอลุกและจะจากไป บางครั้งผมพยายามเหนี่ยวรั้ง ดึงมือรั้งแขนให้เธอนอนลงอีกครั้ง กอด หอม ก่อนจะปล่อยให้เธอจากไป และบ่อยครั้งที่ผมแค่รู้สึกว่าคุณหนึ่งลุกจากที่นอนไปแล้ว ผมจั่วเจีย สะลึมสะลือ หลับต่อไป แล้วจะมาสวดุ้งตื่นทันทีเมื่อถึงเวลาเดิมของการตื่นนอนโดยไม่ต้องพึ่งพานาฬิกาปลุก อาการบ้าๆ ที่ร่างกายของผมสร้างขึ้นมาและคุกคามผมมาโดยตลอด ไม่ว่าจะนอนดึกตื่นลึกเพียงใดก็ตาม

ผมรู้สึกถึงความสดชื่นเรื่อยรินหลังทั้งคืนจมอยู่แต่กับอากาศจากเครื่องปรับอากาศในห้องนอน แสงและลมตามธรรมชาติทำให้ผมรู้สึกกระปรี้กระเปร่า ห้องนอนของผมที่บ้านใหญ่ หน้าต่างและผ้าม่านจะเปิดไว้เสมอไม่ว่ากลางคืนหรือกลางวัน ยกเว้นฝนตกหรือในฤดูที่กระแสมหาหวัดรุนแรง ตื่นดื่กับอากาศและความโล่งถ่ายเทนั้น ผมแยกห้องนอนจากแม่ตอนอายุสิบเอ็ดขวบแล้ว หลังจากทีนอนกับแม่มาตลอดตั้งแต่เกิด

ตลอดสี่ปดาร์แรกที่แยกห้องนอนจากแม่ ยังจำได้ว่าผมนอนไม่เคยหลับเลย ลูก และออกไปเคาะห้องนอนของแม่ ฎนอนไม่หลับอีแม่ แม่ก็จะออกมาอดผมและพากลับเข้าห้องนอน ก่ล่อม กอด จนผมหลับลงได้ และมีบ่อยๆ ที่ผมไปเคาะห้องน้องสาว ฎนอนด้วยเหนื่อยลื

...

บ้านทั้งบ้านเจียบเจียบ แม่ของผมเพิ่งเดินทางกลับบ้านเมื่อสี่ปดาร์ที่ผ่านมา ตลอดทั้งสี่ปดาร์ต้นเดือนแม่มาอยู่ด้วย มาเยี่ยมหาผมและครอบครัวอย่างปกติ แกทำเป็นประจำ ปีละครั้ง หรือสองครั้ง หรือสามครั้ง แล้วแต่อารมณ์ แต่ครั้งล่าสุดนี้ไม่ค่อยปกติเท่าไร เรื่องวุ่นวายที่บ้าน เรื่องวุ่นวายของน้องสาวกับน้องเขยที่ยืดเยื้อยาวนานมาหลายปี และตั้งแต่ต้นปีนี้มาแล้วที่มันปะทุ ระเบิด และรุนแรงมากขึ้น และโดยปริยายที่มันได้กลายเป็นเรื่องวุ่นวายของแม่ไปด้วย ส่วนผมก็รู้สึกกลืนไม่เข้าคายไม่ออกในเรื่องนี้

แม้แม่มาหาครอบครัวของผมด้วยกันสามคนเสมอ ตัวแก น้ำคน ขับริด น้ำผู้หญิงที่ดูแลเรื่องครัวและเป็นภรรยาของน้ำคนขับริด ทั้งคู่เป็นคนรับใช้เก่าแก่ของบ้านใหญ่ ได้ถูกจ้างมาอย่างดี แม่ก็จะบัญชาการให้น้ำคนขับริดคอยโตโยต้าอัลฟาร์ดสีด้าออกจากโรงรถ บอกน้ำผู้หญิงให้หิวตะกร้าใส่หมากพลูขึ้นข้อศอก แล้วก็ออกเดินทาง

มีไม่บ่อย หรือแทบจะไม่มีเลยที่พ่อของผมจะเดินทางมาด้วย ขณะ

ที่น้องสาวจะมาเยี่ยมมหาสักสองปีครึ่งในระยะหลัง เธอไม่ได้มาเยี่ยมหาผมกับคุณหนึ่ง แต่มาหาหลานๆ ของเธอ พาไปเที่ยวต่อ แทบจะไม่สนใจผมด้วยซ้ำ ซึ่งมันทำให้ผมรู้สึกแปลกใจและไม่ค่อยเข้าใจในความนึกคิดของน้องสาว มันต้องการอะไรกันแน่ เหมือนขัดแย้งกันเองอยู่ ก่อนจะเข้ามาเข้าใจได้บ้างนิดหน่อยเมื่อน้องสาวอธิบายให้ฟังหลังจากที่ผมได้กลิ่นใจถามออกไป

...

ยามเช้าหรือยามสายเช่นนี้มักไม่ค่อยเงียบเหงานัก จะมีเสียงจากโทรทัศน์ข่าวสารภาคเช้าดังมาอยู่บ้าง แม่และน้าคนรับใช้มักเปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้เป็นเพื่อนระหว่างทำอะไรก็ๆ แก๊กๆ กวาดบ้าน หรือระหว่างทั้งคูนั่งพูดคุยกัน ต่ำมาก ยัดเข้าปากและ้วนน้ำหมากแข่งกัน ก่อนออกจากบ้านผมกับแม่จะนั่งกินข้าวด้วยกัน บางวันเป็นกับข้าวฝีมือน้าคนรับใช้ บางวันเป็นกับข้าวฝีมือคุณหนึ่งสลับกันไป แต่ส่วนใหญ่จะเป็นคุณหนึ่งที่ทำกับข้าวทุกเช้าและทุกเย็นตลอดทั้งสัปดาห์นั้นโดยมีน้าคนรับใช้คอยช่วยเหลือ เป็นลูกมืออยู่ไม่ห่าง ยิ้มแยมแจ่มใสด้วยกันทั้งสองคน

กับข้าวฝีมือของน้าคนรับใช้นั้นไม่ต้องสาธยายอะไรให้มาก ผมคุ้นเคยเป็นอย่างดี คุ้นเคยมาตั้งแต่รุ่นแม่ของเธอแล้ว

ส่วนกับข้าวฝีมือคุณหนึ่งยังคงถูกปากผมเสมอ แต่จะถูกใจแม่หรือเปล่า ผมไม่ได้ถาม ไม่ใช่ผมไม่เอาใจใส่แม่นะ เป็นไปไม่ได้ที่ผมจะละเลยแบบนั้น แต่เพราะผมรู้จักแม่ของผมดี ผมสังเกตได้ มันถูกปากถูกใจแก่แหละ เพียงแต่ไม่พูดออกมา กลัวเสียเชิง เสียศักดิ์ศรี และเรื่องเก่าๆ ยังค้ำคออยู่ แม่ของผมทำกับข้าวไม่เป็น และถ้ากับข้าวไม่ถูกใจหรือกินไม่อร่อย แกคงไม่ปล่อยให้คุณหนึ่งทำให้กิน น้าคนรับใช้คงกุกูกูจเองทั้งหมดทุกมื้อไปแล้ว

ตั้งแต่เล็กจนโตจนอายุปุ่นนี้ แม่แทบไม่ได้วุ่นวายกับเรื่องในครัวเลย มันเป็นหน้าที่ของครอบครัวน้าผู้หญิงที่รับผิดชอบเรื่องอาหารการกิน

ของบ้านใหญ่ แม่แค่ชิมและก็กินเท่านั้น เมื่อแม่ของผมทำกับข้าวไม่เป็น ผมก็ไม่สามารถทอดใครได้เลยว่ารสแท้ฝีมือแม่อร่อยแท้ถึงใจ หรือคิดถึงกับข้าวฝีมือแม่จังเลย และมันได้กลายเป็นปมเล็กๆ ในใจของผมอยู่เช่นกัน เมื่อเห็นใครๆ อวดกันเช่นนั้น กระนั้นก็ตาม ภรรยาของผมก็ทำกับข้าวเป็น และกับข้าวฝีมือคุณหนึ่งก็ยังคงถูกใจเสมอ ไม่มากไป ไม่น้อยไป หวานนิดหน่อยจึงกลมกล่อมสำหรับผม

ระยะหลัง แม่มักจะกินง่ายอยู่ง่ายมากขึ้น หมายถึงตอนที่แกอยู่บ้าน กินข้าวอยู่บ้าน ร่วมโต๊ะกับพ่อและตาสิมนะ แต่ถ้าออกไปกินนอกบ้านหรือมีคนมาเยี่ยมหากจะเป็นอีกแบบ อุดมสมบูรณ์เต็มโต๊ะเลยในกรณีแบบนั้น

กินง่ายอยู่ง่ายถ้าอยู่บ้าน เต็มที่เต็มคราบเมื่ออยู่นอกบ้านและมีแขกคนสำคัญมาหา วัตรปฏิบัตินี้ของแม่ทำให้ผมมักจะนึกถึงท่านประธานบริษัทอยู่เสมอ

ท่านประธานก็เป็นคนกินง่ายอยู่ง่าย ไม่สิ้นเปลือง กินข้าวริมทาง ข้าวแกงราคาไม่กี่บาท ผมกับพวกผู้บริหารจากสาขาต่างๆ เคยได้ไปร่วมโต๊ะกับท่านอยู่เสมอๆ ปี่ละสามหรือสี่ครั้ง ร้านประจำในตึกแถว เก้ามิด เหม็นอับ กลิ่นฉี่หนู กลิ่นแมลงสาบคละคลุ้ง และกับข้าวมีเพียงไม่กี่อย่างที่สั่งมา ชาดไม้ได้เลยคือผัดผักบุ้งไฟแดง เต็มที่เลยนะ เฮียเลี้ยง ท่านประธานกำชับเช่นนี้เสมอ ยกเว้นว่าหากมีคนอื่นๆ ที่ไม่ใช่มีแต่พวกผมมาร่วมโต๊ะด้วย ท่านประธานก็จะจัดหนักจัดเต็ม ทั้งดาวทั้งหวานเต็มโต๊ะเช่นเดียวกัน

...

ระหว่างกินข้าว ผมกับแม่มักจะสนทนากันไปด้วย คุณเรื่องความเก๋คราวหลัง หรือไม่กี่เรื่องราวที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน ความภาคภูมิใจของแม่ที่มีต่อผม และปิดท้ายด้วย ‘อย่าทำให้กูเสียใจอีกนะ อย่าเป็นอย่างน้องมิ่ง’

ผมสนิทสนมกับแม่มากกว่าพ่อ แต่ไหนแต่ไรมาแล้ว เป็นลูกที่รักของแม่เสมอ ไม่มีน้อยลงหรือมากขึ้น สม่ำเสมอตั้งแต่เด็กจนโตมีครอบครัวของตนเอง จะทำผิดพลาดอย่างไรก็ไม่เคยจี๊ดจ๊าดหรือลดน้อยลงเลยในความรักของแม่ที่มีต่อผม และแม่ก็เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผมเสมอมา แม่เป็นแม่ดีเด่นระดับอำเภอ ระดับจังหวัดทุกปีในกิจกรรมวันแม่แห่งชาติ เป็นผู้นำครอบครัว เป็นผู้สืบทอดตระกูลวงศ์คำดีรุ่นที่ก้าวดูแลบ้านใหญ่อย่างไม่ขาดตกบกพร่องและเข้มแข็งเด็ดขาด เป็นที่รักและเคารพของคนทั้งหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ

ตามความรู้สึกของผม ไม่มีใครประเสริฐได้เทียมเท่าแม่อีกแล้วในโลกนี้

เพียงแต่ว่าในปัจจุบัน ผมยังไม่สามารถทำทุกอย่างให้ได้ดังใจแม่เท่านั้นเอง ผมมีความพยายามอยู่ไม่เคยลดละ แต่ยังไม่สามารถลุล่วงได้ คุณหนึ่งยังคงยืนกราน ผมก็ไม่สามารถทำอะไรได้ ทางนั้นกับบุพการี ทางนี้กับภรรยา และทั้งผมก็ทำได้ทำในสิ่งที่ไม่สมควรณของแม่อย่างแน่นอน ถ้าแก่ได้รับรู้ถึงเรื่องที่ผมกำลังทำหรือเป็นอยู่ ยกเว้นว่าผมจะไม่พูดอะไรออกไป แม่หรือคุณหนึ่งจับไม่ได้ ปิดเป็นความลับอย่างหนึ่งของชีวิตตลอดไป ความลับอย่างเดียวและความผิดพลาดครั้งสุดท้ายในชีวิต แต่นั่นคือเรื่องของอนาคต ผมไม่สามารถทะเยอทะยานอะไรได้หรอก มันอาจจะไม่เป็นอย่างที่ผมคิดไว้ก็ได้ และที่สำคัญ ผมต้องประดับประดาตนเองให้พ้นผ่านช่วงนี้ไปได้เสียก่อน ช่วงแห่งความยากลำบากนี้ อย่างอื่นๆ ค่อยว่ากันทีหลัง

น้องสาวจะสนิทสนมกับพ่อมากกว่า แต่ไหนแต่ไรมาแล้ว ไม่มีมากขึ้นหรือน้อยลง ตั้งแต่เด็กจนโต จนมีครอบครัว น้องสาวกับพ่อไม่ค่อยพูดคุยอะไรกันมากนัก แค่สบตากัน พวกเขาก็เข้าใจกันอย่างลึกซึ้งแล้ว นอกจากจะสนิทสนมกับพ่อแล้ว คนรับใช้ในบ้านทุกคน ชาวบ้านแทบทุกคน น้องสาวของผมก็สนิทสนมด้วย เข้าออกได้ทุกหลังคาเรือนนอนค้างบ้านหลังไหนของใครก็ได้ในหมู่บ้าน ส่วนผมกับน้องสาวนั้นสนิท

สนมกันดี และอาจจะสนิทสนมกันมากกว่าที่เราสนิทสนมกับแม่พ่อด้วยซ้ำ หรืออย่างที่ผมรู้สึกและในความเห็นของใครๆ ผมกับน้องสาวต่างก็เป็นลูกที่รักและลูกที่เฉยๆ ของแม่กับพ่อ แต่เราก็อีกกันเสียยิ่งกว่าสามีภรรยาอีกกันเสียอีก แม้ว่าเราจะมีความคิดเห็นในหลายเรื่องแตกต่างกันอย่างสุดขั้วก็ตาม แต่เลือดของผมและเลือดของน้องสาวที่ไหลเวียนในร่างกายของเรานั้นเป็นเลือดสีเดียวกัน มีดีเอ็นเอแบบเดียวกัน

ความสัมพันธ์ ความผูกพันระหว่างแม่กับน้องสาวอาจจะไม่ค่อยดีหรือราบรื่นนัก ตั้งแต่แรกเกิดมาแล้วตามที่ผมได้รับรู้จากปากของน้าบุญสม แม่ของผมไม่ยอมมีลูกอีกคนในตอนนั้น แต่ก็พลาดทำให้กับพ่อจนให้กำเนิดน้องสาวออกมา และดูเหมือนแม่จะยังโกรธพ่อแล้วลามไปโกรธน้องสาวตามด้วยนับจากนั้น ยิ่งช่วงนี้ยิ่งแย่ แย่ หรืออาจจะเรียกได้ว่าเป็นช่วงวิกฤตความสัมพันธ์ระหว่างคนทั้งคู่เลยก็ว่าได้

ตระกูลฝั่งแม่ของผมเป็นตระกูลเก่าแก่ เป็นตระกูลใหญ่ ตาสิมเป็นผู้ได้รับการเคารพนับถืออย่างที่สุดของหมู่บ้าน หรือแม้แต่แม่ของผมก็ไม่ต่างกันในปัจจุบัน ตระกูลของเราสืบเชื้อสายกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษอย่างไม่เคยขาดสาย คนรุ่นแรกที่ก่อตั้งหมู่บ้านขึ้นมาเมื่อสองร้อยกว่าปีก่อนคือพ่อเทียดคำดีซึ่งเป็นต้นตระกูลของเรา พวกเราเป็นตระกูลมั่งคั่งและร่ำรวยมีทุกอย่างเพียบพร้อมมาแต่ไหนแต่ไร ไม่มีอะไรต้องปิดบัง แต่หลังจากที่คลอดผมออกมา แม่ของผมก็ยังไม่คิดอยากจะมีลูกอีกในเร็ววัน หลังจากได้รับรู้เรื่องราวจากน้าบุญสม ผมเก็บไว้ในใจ และเมื่อมีโอกาสไม่นานมานี้ ผมจึงได้ถามแม่ว่าทำไมไม่อยากจะมีลูกหลายๆ คนในตอนนั้น ทำไมถูกบ๊อเตือนจึงอายุห่างกันตั้งหลายปี ขณะที่คนอื่นบ้านอื่นมีลูกหัวปีท้ายปี แม่ตอบอย่างที่ผมรู้สึกไว้ว่า ‘กูอยากจะมีลูกให้มึง กูรักมึง ห่วงมึง และอีกอย่างหลวงท่านให้กูกำเนิดด้วยในช่วงนั้น’

ผมมาค้นดูในกูเกิลว่ามีการประกาศจากรัฐบาลให้คนคุมกำเนิดจริงไหม ก่อนจะพบว่าข้อมูลอยู่ไม่มากนัก ผมจึงทำที่ทำการยากู้และสอบถามไปยังน้องสาว ซึ่งก็ไม่มีผิดหวัง เธอเล่าให้ผมฟังว่านโยบายของ

รัฐบาลเรื่องนี้เกิดขึ้นในช่วงนั้นจริงๆ เพื่อการจำกัดจำนวนประชากร และเพื่อความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจสมัยนั้นและการคาดการณ์ในอนาคต รัฐบาลจึงมีนโยบายวางแผนครอบครัวแห่งชาติออกมา

เธอมีคำถามคันจังหวะว่า ‘มึงถามไปทำไม’

ผมยังย้าคำถาม ‘ไม่มีอะไร หนูแค่อยากรู้ไว้ระดับสมองเฉยๆ นะ’

ก่อนที่น้องสาวจะสาธยายต่อไปอีกว่ามันเป็นความกังวลของพวกชนชั้นนำ พวกคนรายนะว่าการมีประชากรมากเกินไปจะทำให้สังคมขาดความสมดุล ไม่สัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจ ในช่วงเวลาเดียวกันนั้น ไม่ใช่แต่รัฐบาลไทยเท่านั้นนะที่มีการคุมกำเนิดเนี่ย แต่จีน อินเดีย หรือแม้แต่สหรัฐอเมริกาก็ไม่ต่างกัน มึงรู้มั๊ย อีกหลายปีต่อมา จีนได้กลายเป็นประเทศที่มีประชากรผู้หญิงถูกทำหมันมากที่สุด อินเดียก็จัดให้นโยบายการคุมกำเนิดเป็นวาระเร่งด่วน ส่วนสหรัฐอเมริกาใช้องค์กร USAID เผยต่อสาธารณชนว่ามีโครงการจะทำหมันผู้หญิงราวหนึ่งในสี่ในประเทศที่กำลังพัฒนา

ไ้ความกังวลใจเช่นนี้ไม่ใช่เพิ่งมีหรือเพิ่งเกิดขึ้นนะ แต่มันเคยเป็นความกังวลใจของชนชั้นนำตะวันตกมาก่อนเมื่อนับร้อยๆ ปีมาแล้วว่า คนจนไม่ควรมีลูกและควรถูกควบคุม พวกเขาหวาดกลัวว่าเมื่อประชากรมากขึ้นจนล้นโลก อาหารที่ผลิตได้จะไม่เพียงพอต่อความต้องการของคน และมันก็จะนำมาซึ่งความทุกข์ยาก ความอดอยาก และกลายเป็นภัยคุกคามต่อพวกเขานะ

‘จบหรือยัง’

‘จบละ หรือมึงจะเอาอีก’

‘กูตรัสรู้ละ เอเมน’

และพอแม่คลอดน้องสาวออกมา แม่ก็เลือกที่จะทำหมันตามนโยบายของรัฐบาล

...

น้องสาวของผมเป็นลูกที่แม่ไม่ปลื้มนักอยู่แต่เดิม และพอมีเรื่องราวเกิดขึ้นในปัจจุบัน ความสัมพันธ์ของทั้งคู่ก็เหมือนจะเลวร้ายลงไปเรื่อย ๆ

มันเป็นเรื่องภายในครอบครัวของพวกเขา แม่แทบจะไม่ได้เกี่ยวข้องกับอะไรด้วยเลย แต่แกก็เดือดร้อนเป็นพื้นเป็นไฟกับสิ่งที่กำลังเกิดขึ้น และด้วยวิธีการที่ไม่ได้น้อยกว่าลูกเขยของแกเลย อารมณ์พลุ่งพล่าน เดือดปะทุ และระเบิดอยู่เป็นประจำ ซึ่งเป็นมาโดยตลอดหลายปีนับตั้งแต่เกิดเรื่องมาละ และผมก็ไม่ได้รู้สึกแปลกใจอะไรในท่าทีแบบนี้ของแม่ ผมก็รู้ฤทธิ์เดชนั้นเป็นอย่างดี จดจำไปจนวันตาย

แม่ของผมคือผู้ซึ่งเป็นที่ตายในครอบครัวหรือในบ้านใหญ่ของเรา จัดการทุกอย่างอย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาดและเรียบร้อยเสมอมา ตั้งแต่ผมยังเป็นเด็ก ร่างกายเนื้อหนังยังเต่งตึง จนผมกับแกร่างกายร่วงโรยและแก่เฒ่าเกือบทันกันแล้วในตอนนี้อย่างไรก็ตาม แกไม่เคยแปรเปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลง แม้แต่น้อย แกเป็นลูกสาวคนโตของตาสมิ ยายของผมตายจากไปตั้งแต่แม่อายุสิบสามขวบและแม่ก็เริ่มเข้ามาช่วยจัดการดูแลอะไรต่างๆ ในบ้านใหญ่นับตั้งแต่นั้น ต้นปียายตายหลังจากคลอดน้ำบุญสม ปลายปีน้ำบุญสมจมน้ำตาย กลางปีก็เกิดเรื่องวุ่นวายต่างๆ ขึ้นในบ้านใหญ่ และแม่ก็สร้างชื่อเสียงจนได้รับความไว้วางใจจากตามานับแต่นั้น น้ำบุญสมเติบโตมาได้ก็ด้วยการเลี้ยงดูของแม่และครอบครัวคนดูแลครัวของบ้านใหญ่

เมื่อเอ่ยถึงบ้านใหญ่ เอ่ยถึงตระกูลวงศ์คำดี ย่อมหมายถึงยายศรีสกุล และเมื่อเอ่ยถึงหมู่บ้านโนนทองดี ใครๆ ก็นึกถึงแต่ยายศรีสกุล ขึ้นมาก่อนเป็นอันดับแรกเสมอ

พูดเช่นนี้ได้หมายความว่าคนอื่นๆ ในหมู่บ้านไม่มีตัวตนหรือไม่ได้ทำอะไรให้กับหมู่บ้านแต่อย่างใด ทุกคนล้วนช่วยกันสร้างทำ ดูแลหมู่บ้านมาด้วยกันทั้งนั้นแหละ แต่แม่ของผมและตระกูลของผมนั้นมีบทบาทโดดเด่นกว่าใครๆ เท่านั้นเอง และผมก็ไม่ได้หมายความว่าพ่อของผมไม่ดูแล

ครอบครัวหรือเป็นคนไร้ความสามารถอะไร แต่เพราะความลึกซึ้งซับซ้อนอะไรบางอย่างที่ผมมีอาจจะล่วงรู้ได้ ไม่เคยมีใครเล่าให้ผมฟังจริงๆ จังๆ ว่าเกิดอะไรขึ้นระหว่างแม่กับพ่อ ผมก็ไม่กล้าที่จะเอ่ยถามอะไรออกไปด้วย อีกอย่างหนึ่งที่ผมคาดเดาเอาเองก็คืออาจจะเป็นเพราะเมื่อแต่งงานกับแม่แล้ว พ่อต้องย้ายเข้ามาอยู่ในบ้านของแม่ ฉะนั้นสิทธิ์ขาดต่างๆ ภายในบ้านโดยส่วนใหญ่ พ่อต้องฟังแม่เป็นสำคัญ ถึงแม้ว่าทั้งคู่จะช่วยกันทำมาหากิน คุณแลร์บผิดชอบครอบครัวอย่างเสมอหน้ากันก็ตาม ทว่าทรัพย์สินส่วนใหญ่อีกเป็นมรดกตกทอดของแม่

ตอนหน้าแม่ พ่อที่ผมเห็นมาตลอดก็คือเชียมหมิง ซลาดกั่ว และไม่ว่ากับเรื่องอะไร แม่มักจะพูดเสมอว่า ‘เจ้าฟังและทำตามข้อเข่านั้นก็พอ ไม่ต้องพูดหรือแสดงความคิดเห็นอะไรออกมา’

มันเป็นเช่นนั้นตลอดทั้งชีวิตของพ่อที่ผ่านมา เชียมหมิง ยิ้มแย้มๆ สงบปากสงบคำ และหัวเราะแต่หิๆ ในลำคอ พ่ออยู่ในโอวาทของแม่ทุกอย่าง รักเดียวใจเดียว ซื่อสัตย์และภักดีต่อแม่เพียงคนเดียว ไม่เคยคิดหรือทำอะไรนอกหลันอกทางกับใครอื่น เป็นคนรักครอบครัว เป็นพ่อดีเด่นระดับอำเภอเมื่อกิจกรรมวันพ่อแห่งชาติมาถึงในทุกปี และตั้งแต่ผมรู้ความคนจนปัจจุบัน ไม่เคยมีสักครั้งที่ผมจะเห็นพ่อดื่มเหล้าจนเมามาย แยกออกไปดื่มกับครอบครัวคนสนิทคนติดตามของแกบ้าง แต่ไม่เคยถึงขั้นเมามายเดินเซหรือต้องห้ามกลับเข้าบ้าน บุหรี่แกก็ไม่ได้ดูชนิดมวนต่อมวน นานๆ เมื่อคิดอยากดูจิ้งจูดสักครั้งหนึ่ง ออกไปเที่ยวนอกบ้านก็ไม่เคยปรากฏเพื่อนฝูงสนิทสนมมีไม่มาก นับคนได้ คนสนิทก็มีไม่มาก ล้วนไว้เนื้อเชื่อใจได้ทุกคน ยากง่ายขอเพียงพ่อเอ่ยปาก กระนั้นพ่อก็เป็นที่รู้จัก เคารพและนับถือของคนทั้งหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ

เมื่ออยู่นอกบ้าน พ่อจะกลายเป็นคนละคนทันที ขยันขันแข็งอย่างหาตัวจับยาก ใจเย็น สุขุม และเป็นคนเด็ดขาด ถึงเลือดถึงเนื้อเมื่อต้องรักษาผลประโยชน์ของบ้านใหญ่ ได้คือได้ ต้องได้เดี๋ยวนี้ ไม่ได้คือไม่ได้

หรือในบางจังหวะก็ค่อยๆ บีบทำให้ละน้อย ที่ละน้อยจนใครคนนั้นหน้า
เขียว จุก ล้มลง และสลบ ใครๆ ในหมู่บ้านต่างก็รับรู้ถึงกิตติศัพท์ด้านนี้
ของพ่อเป็นอย่างดี

...

แม้ว่าแม่จะมาพักอยู่กับผมตลอดทั้งสัปดาห์ ไกลจากบ้านใหญ่หลายร้อย
กิโลเมตร แต่เทคโนโลยีอย่างโทรศัพท์ก็ทำให้แม่เหมือนอยู่บ้าน ทุกเย็น
จนตึกตื่น เสียงโทรเข้าจากน้องเขย หรือไม่ก็เป็นแม่ที่โทรหา ไม่เคยมี
เว้นว่างสักวัน คุณกันแครงเครียดจนผมไม่อยากจะอยู่ใกล้ๆ และสุดท้าย
แม่ก็ต้องกลับบ้าน อยู่ไม่ได้อีกต่อไป ต้องรีบกลับไปสะสางให้เสร็จสิ้น
บ้านทั้งบ้านก็จึงกลับมาเจียบเจียบอีกครั้ง และจะเจียบเจียบไปตลอดทั้ง
วันอย่างที่ไม่เคยเป็นมาโดยตลอด

โทรศัพท์ไอโฟนห้าเอสวิงบนโต๊ะกระจกตรงหน้า คุณวันวิสาข์
ไม่ได้ส่งข้อความอะไรเพิ่มเติมมาอีกหลังจากที่ถามและกล่าวคำขอโทษ
ออกมา ข้อความจากคนอื่นส่งเข้ามาใหม่ เป็นข้อความจากฝ่ายบุคคล
เขาส่งภาพคนถูกแทง เลือดไหล พร้อมข้อความว่าเหตุเกิดเมื่อคืน คนงาน
แทงกันครับพี่ ผมพิมพ์ถามกลับไปว่าเกิดอะไรขึ้น เขาตอบ ใจฉันนี่มัน
ไปขโมยเงินเขาสิพี่ ไปเล่นห้องเขา แต่พอเจ้าของห้องเข้าห้องน้ำ มันก็
ขโมยเงิน จับได้ ทะเลาะกัน เจ้าของเงินเลยแทงกับมีด เป็นอะไรมาก
ไหม แล้วขโมยเงินไปเท่าไร? ไม่เป็นอะไรมากพี่ ไม่โดนอวัยวะสำคัญ
และแผลไม่ได้ลึกมาก เงินร้อยเดียวเองพี่ เคลียร์ให้เรียบร้อยละกัน อย่า
ให้ถึงตำรวจละ ครับพี่

ผมยิ้มออกมานิดหน่อย ตลกกับเงินร้อยบาทแต่แทงกันหวังให้ตาย
ของคนงาน ก่อนจะสลดลึกลับกวนใจนั่นทิ้งไป หันมาคิดเรื่องน้องสาว
ความรู้สึกของผม ณ ปัจจุบันไม่เหมือนกับแรกๆ ที่ได้รับรู้เรื่องราวทั้งหมด
แล้ว ความคิด ความประพฤติน้องสาว ผมไม่อยากพูดหรือยุ่งเกี่ยว
ด้วยอีกต่อไป สิ่งแม่กับน้องเขยได้ทำต่อเธอนั้น ผมคิดว่ามันมากพอแล้ว
ผมไม่ได้รู้สึกยินดีหรือปลื้มใจกับสิ่งที่น้องสาวเป็น แต่สิ่งที่แม่กับน้องเขย

ทำ ผมก็ไม่สามารถยอมรับได้อย่างหมดใจเช่นกัน ผมจึงได้แต่เป็นผู้เฝ้าดู ไม่ไกล ไม่ใกล้ และดูแบบวันต่อวันไป

ผมยอมรับว่าครั้งแรกที่ได้ยินเรื่องราวทั้งหมดจากแม่และน้องสาว ผมรู้สึกพลุ่งพล่านและโถมถลาเข้าไปร่วมวงกับแม่และน้องเขยอย่างเต็มตัว ผมรู้สึกโกรธน้องสาวอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน ว่าๆ จะตัดพี่ตัดน้องนั้นเลย จนถึงตอนนี้ผมก็ยังหาสาเหตุไม่ได้ว่าทำไม เพราะอะไรผมจึงได้เดือดดาลถึงเพียงนั้น

...

ลูกจากโซฟา กระแสลมเข้าที่รวยรินเข้ามาในบ้านผสมปนเปกับอากาศของบ้านที่ถูกคุมขังไว้ตลอดทั้งคืน กลิ่นอับเฉาจางลง ผมอยากจะเปิดหน้าต่าง ผ้าม่าน และประตูทุกบานของบ้านไว้ตลอดทั้งวันทั้งคืน ให้อากาศจากภายนอก ให้แสงจากภายนอกได้เข้ามาไหลเวียนอยู่ในบ้าน แต่ก็ไม่สามารถทำแบบนั้นได้ หน้าประตูทางเข้าหมู่บ้านมีพนักงานรักษาความปลอดภัย ภายในหมู่บ้านก็มีเวรยามตรวจตราเสมอ ทว่าความปลอดภัยและความไว้วางใจของผมก็น้อยเกินไป โจรขโมยค่อนข้างจะซุกซม และคุณหนึ่งก็ไม่ได้มีความปรารถนาในแบบเดียวกับผม

อากาศจากเครื่องปรับอากาศ การควบคุมอุณหภูมิได้ตามต้องการตลอดวันตลอดคืนเป็นสิ่งที่เธอปรารถนา และผมก็ไม่ได้มีปัญหาอะไรหากจะพูดอย่างจริงจังแล้ว อากาศจากอะไรก็ได้ทั้งนั้นแหละ เพียงแต่ถ้าอยู่ตามลำพัง ผมจะเปิดหน้าต่าง เปิดประตู และปิดเครื่องปรับอากาศเท่านั้น

บ้านเดี่ยวสองชั้นขนาดสามห้องนอน สามห้องน้ำ ห้องพักผ่อน ห้องครัวและห้องรับประทานอาหาร พื้นที่ใช้สอยเกือบสองร้อยตารางเมตรบนขนาดที่ดินราวหกสิบตารางวา ยิ่งกว้างขวางเท่าเดิม เท่าๆ กับเมื่อครั้งแรกที่ผมกับคุณหนึ่งตัดสินใจซื้อบ้านหลังนี้เมื่อแปดปีที่แล้ว หลังจากที่เคยอาศัยอยู่ในห้องขนาดหนึ่งห้องนอน หนึ่งห้องโถง และหนึ่ง

ห้องน้ำ พื้นที่ใช้สอยรวมหกสิบตารางเมตร บนตึกสี่ชั้นที่บริษัทจัดสวัสดิ-
การให้และเรียกตึกนั้นว่าบ้านพักครอบครัว ผมกับคุณหนึ่งพักอยู่บนตึก
แห่งนั้น ตั้งแต่วันแรกที่ผมย้ายจากสาขาใหญ่กรุงเทพมหานครมายังสาขาใหญ่
ในจังหวัดนี้

เราย้ายเข้ามาอยู่ในบ้านหลังนี้หรือซื้อบ้านหลังนี้ตอนที่ลูกสาวคน
โตอายุสิบขวบ ลูกสาวคนถัดมาอายุแปดขวบ และลูกชายคนเล็กอายุ
หกขวบ เงินเดือนของผมกับภรรยาในตอนนั้นสามารถผ่อนชำระบ้านได้
อย่างไม่เดือดร้อน สองคนมีเงินเดือนรวมกันอยู่เกือบห้าหมื่นบาท เรา
วางแผนดาวน์ห้าเปอร์เซ็นต์หรือราวสามแสนบาท บวกเงินจองอีกห้าหมื่น
บาท และใช้เวลามาตรฐานสามสิบปีในการผ่อนจ่ายเดือนละกว่าสองหมื่น
บาท กระนั้นก็ตาม เงินทั้งหมดในการนี้ แม่ของผมเป็นคนจัดการให้หมด
ทุกบาททุกสตางค์ ทั้งเงินดาวน์ เงินมัดจำและเงินผ่อนรายเดือน และถาม
ในวันไปจองบ้านว่าจะซื้อเงินสดเลยไหม

แม่ไม่ยอมทำให้ผมซื้อบ้านหลังนี้ แก่ไม่ต้องการให้ผมทำงานหรือ
อาศัยอยู่ในจังหวัดนี้เลยด้วยซ้ำ แม้แต่วันเดียวก็ไม่ยอมให้อยู่ นับตั้งแต่วิน
วันแรกที่แกกับพ่อและคนขับรถได้บุกมาถึงบริษัทของผมแล้ว ราวๆ สี่ปี
ที่ผมไม่ได้ติดต่อกับแม่ ไม่ได้พบเจอแม่ หรืออาจนับตั้งแต่ผมพาคุณหนึ่งหนี
ออกมาจากบ้าน หนีแม่ หนีความต้องการของแม่ ขัดคำสั่งของแม่ และ
เมื่อพ้นจากเขตหมู่บ้านได้แล้ว ผมก็ไม่ติดต่อกับแม่อีกเลย มีเพียงน้องสาวกับ
ครอบครัวของภรรยาเท่านั้นที่ยังติดต่อสื่อสารกันอยู่อย่างปกติ แต่น้องสาว
ของผมก็ไม่ได้มีฐานะจำเป็นจะต้องคุยกับแม่ในเรื่องของผม ส่วนครอบครัว
ของคุณหนึ่งนั้นแทบไม่อยากจะมองหน้าแม่ของผมด้วยซ้ำ แม้จะหนีกัน
ไม่พ้น แต่ฤทธิ์เดชของแม่ก็ทำให้ทุกคนเบื่อหน่าย จึงกลายเป็นว่าแม่ไม่
เคยได้รับรู้เรื่องราวอะไรเกี่ยวกับผมเลย อยู่ที่ไหน ทำอะไร สบายดีไหม
ทุกอย่างกลายเป็นความลึกลับสำหรับแม่ไปโดยปริยาย

ที่ว่าเมื่อแม่ออกมาตามหาและได้พบผม แม่ก็มาเย้ยมหาเสมอ
ไม่เคยขาดนับจากนั้น หลานๆ ก็เติบโตขึ้นเรื่อยๆ แก่ก็ไม่อาจจะยอมรับ

ห้องพักบนตึกสวัสดิการนั้นได้อีกต่อไป รบเร้าให้ผมกลับบ้านเราเถอะ
มึงจะอยู่แบบนี้ทำไม นะห่านะ กลับไปอยู่บ้านเรา อะไรก็มีหมด ไม่อด
ไม่อยาก ไม่มีใครมาชมเหงะสังการอะไรด้วย ผมปฏิเสธและยืนยันกรกว่า
ยังไม่กลับ ไม่ใช่ผมที่ตัดสินใจเพียงลำพัง ผมตัดสินใจน้อยมาก เป็นคุณ
หนึ่งต่างหากที่ยังยึด ไม่อยากจะกลับไปอยู่บ้านใหญ่ และผมก็ตามใจเธอ
ท้ายที่สุด เมื่อไม่สามารถโน้มน้าวผมกับครอบครัวได้ แม่ก็เลิกลา
ทางออกในแบบฉบับของแก ซื้อมันและจัดการให้เองทั้งหมด

...

ตลอดสิบกว่าปีที่ผมและครอบครัวอาศัยอยู่ในตึกสวัสดิการของบริษัท มี
น้อยมากที่คนจะย้ายออกไปและซื้อบ้านเป็นของตนเองหรือเปลี่ยนบริษัท
ทำงาน ห้องพักราวเจ็ดสิบกว่าห้องบนตึกถูกจับจองและแสดงความเป็น
เจ้าของ และส่วนใหญ่จึงเป็นครอบครัวเดิมๆ ครอบครัวที่อาศัยอยู่ยาว
นานที่สุดนั้นอยู่มาแล้วยี่สิบห้าปีหากนับถึงปีปัจจุบัน แต่ทำงานในบริษัท
มายาวนานกว่านั้น หรือว่าสามสิบปีมาแล้วที่พวกเขาได้ทำงานในบริษัท
แห่งนี้ ร่วมบุกเบิก ร่วมก่อตั้งกันมาตั้งแต่รุ่นแรก

ตอนที่ผมย้ายมาทำงานแรกๆ นั้น บนตึกมีคนไม่มากนัก อาศัยอยู่
ห้องละสองคน คู่สามีภรรยาเป็นส่วนใหญ่ มียกเว้นบางครอบครัวที่ท่าน
ประธานบริษัทอนุญาตเป็นพิเศษให้มีสมาชิกในครอบครัวเกินจากนั้น ที่
เหลือจะเป็นไปตามกฎ บริษัทห้ามนำบุคคลภายนอก ห้ามนำลูกหรือ
พ่อแม่มาพักอาศัยอย่างถาวรในตึกแห่งนี้ สามารถมาเยี่ยมหาหรือมาพัก
ได้ก็แค่เพียงชั่วคราวเท่านั้น ไม่เกินหนึ่งสัปดาห์ หากอยู่เกินระยะเวลาที่
กำหนดก็ต้องจ่ายค่าอยู่วันละหนึ่งร้อยบาทต่อคน และอยู่ต่อได้อีกไม่เกิน
สองสัปดาห์ กฎข้อนี้เคร่งครัดอยู่หลายปี แต่คนในตึกก็เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ
ทุกปีเช่นกัน กฎไม่อาจจะแสดงผลานุภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่และ
โดยทั้งหมด สุดท้ายจึงต้องพบกันครึ่งทางคือคนมาเยี่ยมหาสามารถมา
พักอาศัยอยู่ได้และต้องจ่ายค่าอยู่อาศัยที่ปรับลดลงมาเหลือเป็นรายเดือน

เดือนละหนึ่งพันห้าร้อยบาทเท่านั้น

ทุกครอบครัวบนดึกล้วนมีลูกไม่น้อยกว่าครอบครัวละสองหรือสามคน เติบโต เรียนหนังสือและอาศัยอยู่ในนั้น บางครอบครัวก็พาแม่หรือพ่อที่แก่ชรามาอยู่ด้วย กิจกรรมแทบทุกอย่างวนเวียน แออัดอยู่ในห้องขนาดหกสิบตารางเมตร และมันก็ได้กลายเป็นครอบครัว เป็นบ้านของผม เป็นบ้านของทุกคนไปแล้วในความรู้สึก ตอนที่ผมย้ายออก คนแทบทั้งดึกมาล่ำลา ช่วยขนย้ายสิ่งของ กล่าวแสดงความยินดีที่มีบ้านเป็นของตนเอง กอดกันเหมือนว่าผมจะลาออกจากบริษัท ผมพูดในคราวนั้นว่าสักวันพวกคุณก็จะมีบ้านเป็นของตนเองเหมือนกันแหละ ไม่ต้องกังวล

ทันทีที่ผมย้ายออก ห้องก็ต้อนรับพนักงานครอบครัวใหม่ พ่อแม่และลูกอีกสามคน ช่วงปีแรกๆ ที่ย้ายออกมา ผมมักจะแวะเวียนเข้าไปเยี่ยมหาครอบครัวที่ผมสนิทสนมด้วยอยู่เป็นประจำ ก่อนจะค่อยๆ ห่างเหินไป และแทบจะไม่ได้กลับเข้าไปยังบริเวณนั้นอีกแล้ว เพียงขับรถผ่านระหว่างทางกลับบ้าน มองผ่านๆ เข้าไปเท่านั้น แต่เสียงดังจากกิจกรรมภายในรั้วกำแพงสูงก็ดังจนทะเลาะจู่จกรรที่กำลังแล่นผ่าน ดังเข้ามาในรถอื้ออึงจนทำให้หวนนึกถึงบรรยากาศเก่าๆ ที่เคยได้สัมผัสภายในนั้น

ปัจจุบันมีตึกเพิ่มขึ้นมาอีกสี่ตึกในบริเวณเดียวกัน มีสนามกีฬาที่มีไฟสปอร์ตไลท์ส่องสว่างไปจนถึงสามทุ่มของทุกวัน หรือตามเวลาของบริษัทที่กำหนดให้สามารถใช้สนามต่างๆ ได้ตั้งแต่เวลาสิบแปดนาฬิกาถึงยี่สิบเอ็ดนาฬิกาของทุกวันเท่านั้น สนามฟุตบอลหญ้าเทียมอย่างดี สนามตะกร้อ สนามวอลเลย์บอล ลานออกกำลังกายพร้อมอุปกรณ์ และลานเดินแอโรบิกเทคอนกรีตขัดมัน มีทุกประเภทกีฬาพร้อมสรรพ ทำให้พนักงานได้ออกกำลังกาย ผ่อนคลายความเหนื่อยหนักรจากการงานทั้งวัน มีร่างกายแข็งแรงและพร้อมสำหรับการลุยงานในวันต่อไป สมัยที่ผมอาศัยอยู่ในดึกช่วงแรก บริเวณออกกำลังกายมีเพียงสนามฟุตบอล สนามตะกร้อ และสนามวอลเลย์บอลที่เป็นดินเป็นหญ้าซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติเท่านั้น แต่การกำหนดเวลาใช้สนามและเปิดปิดไฟสปอร์ตไลท์ที่

ติดตั้งรอบสนามก็มีมานับแต่นั้นแล้ว

ทุกเย็นย่ำหลังเลิกงานสำหรับคนที่ไม่ได้อยู่โยงเฝ้าหน้างานหรือติดงานค้างคาในสายการผลิต พวกเราตั้งแต่ผู้บริหารยันคนงานคนสุดท้ายที่ปักอยู่ในตึกจะกรุกันลงสนาม จับจองเป็นผู้มีสิทธิ์ก่อน สนามทุกสนามจะเต็มไปด้วยคนออกกำลังกาย ส่งเสียง ออกแรง ยึดหัว สนุกสนานกันเต็มที่ มีสักสามหรือสี่วันต่อสัปดาห์ที่ผมจะมีโอกาสได้ออกกำลังกายแบบนี้ และผมมักจะมาถึงในช่วงตลาดใกล้วายเต็มที่แล้วเสมอ หรือสามสิบถึงสี่สิบลานที่ก่อนที่แสงไฟสปอตไลต์จะดับลง

เมื่อคำคืนมาถึง เหงื่อไคลได้รับการชำระล้าง จึงหลับอย่างสบาย มีเรียวกองมหาศาล ตื่นเช้า สดชื่น และพร้อมสำหรับงานทั้งวันที่จะหนักจะเหนื่อยแค่ไหนก็ไม่หวั่นเกรง

...

แปรงฟัน ล้างหน้า แม้ว่าจะปวดหน่วงในช่องท้องอยู่มากก็ตาม แต่ผมก็ไม่เคยข้ามขั้นตอน ผมจะนั่งชักโครกและอาบน้ำหลังจากล้างหน้าและแปรงฟันเสร็จสิ้นแล้วเท่านั้น ไม่แน่ใจว่าผมได้แบบอย่างการประพฤติปฏิบัติตนเช่นนี้มาจากไหนและเมื่อไหร่ แต่พอได้สังเกตตนเองก็พบว่าผมเคยชินกับการทำเช่นนี้ไปเสียแล้ว พอเสร็จจากการขับถ่ายและอาบน้ำชำระคราบไคลทั้งหมดแล้ว ผมก็จะกินข้าวเช้า ตีหมาแฟ และแต่งตัวออกไปทำงาน ซึ่งทั้งหมดทั้งหมดใช้เวลาไม่มากนัก อาจจะอาบน้ำและแปรงฟันนานสักหน่อย แต่นั่งส้วมนั้นนับได้ว่าชั่วพริบตาที่ปลดปล่อยจนสุดไส้สุดพุงแล้วและไม่ต้องกังวลอะไรอีกเลยตลอดทั้งวัน

ระเบียบแบบแผนและความรวดเร็วเช่นนี้เคยทำให้ผมได้นึกคิดไปถึงความไม่เป็นระเบียบแบบแผนและความอ้อยอิ่งของพ่อ การแปรงฟันล้างหน้า เข้าส้วมปลดทุกข์และอาบน้ำ พ่อไม่เคยมีแบบแผนหรือเร่งร้อนอะไรแบบนี้ ผมเคยสังเกตหรือเคยเห็นพ่อลุกแต่เช้า วิกน้ำล้างหน้า บ้วนปาก จากนั้นก็ออกไปทำงานโดยทันที น้ำไม่ได้อาบ ฟันไม่ได้แปรงแต่

อย่างใด

ครั้งยังเด็ก อายุยังไม่ถึงเกณฑ์เข้าโรงเรียน ผมมักจะถูกลูกให้ ตื่นเช้าอยู่บ้างในบางวัน และได้ติดตามพ่อ นำบุญสม หรือคนรับใช้ไป เลี้ยงวัวเลี้ยงควายนับร้อยตัว เอาวัวเอาควายออกไปปล่อยทุ่ง ตรวจตรา นาเช่า ไปดูการปักดำ ข้าวเขียวแตกกอ ดูน้ำ ดูคันนา หรือไปดูการเก็บ เกียว แม้ว่าครอบครัวของผมจะปล่อยที่นาทุกแปลงให้คนอื่นเช่าทำไป จนหมด แต่แม่ พ่อ น้ำสม หรือคนรับใช้ก็ต้องออกจากบ้านไปตรวจ แปลงนาอยู่เป็นประจำทุกแปลง สลับสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปในแต่ละ วัน ติดตามการผลิต การจัดการ ให้การสนับสนุนในสิ่งขาดเหลือที่ผู้เช่า ต้องการ ผมกับน้องสาวก็ต้องไปฝึกการทำงานด้วย เราต้องทำนาเป็น เพื่อ จะได้รู้ว่าต้องทำอะไรบ้างในผืนนาที่ปล่อยให้เช่า

ตอนนั้นผมทำทุกอย่างตามพ่อ หลังตื่นนอน วกน้ำล้างหน้า บ้วน ปาก สีฟันกับเกลือ เช็ดหน้าด้วยเชืดยัดที่ใส่ขนอมมาทั้งคืนและออกไปยัง ทุ่งนา เดินตามกันพ่อไปตามคันนา แสงแดดยามเช้าอ่อนละมุนแต่แยงตา และร้อนผิว ดีที่ว่ามีกระแสม่อ่อนๆ พัดอยู่บ้าง และมันก็ทำให้ความมั่งงว หนักหน่วงขึ้นตามมาด้วย ข้าวเขียวระบัดใบ ข้าวสุกค่อมรวงเหลืองทองทั่ว ทั้งท้องทุ่ง กลิ่นหอมอ่อนๆ ที่ผมไม่สามารถเทียบกับกลิ่นอะไรอื่นได้ แต่รับ รู้ทันทีเมื่อได้กลิ่นว่านี่คือกลิ่นของใบข้าว ทุ่งข้าวเขียว หรือกลิ่นของทุ่งข้าว ที่กำลังสุกเหลือง และหลังจากเดินตรวจหรือหลังกินข้าวเข้าร่วมกับผู้เช่า นา พักให้ข้าวเรียงเม็ดเรียบร้อยแล้วจึงหาที่ว่างเฉพาะตน ลับตาคน เนิน ดินที่ยังมีต้นไม้ต้นหญ้าปกคลุม ป่าละเมาะ หรือป่าโคกบริเวณใกล้เคียง แปลงนา เลือกสักทีสำหรับขับถ่ายและนั่งจมน้ำอยู่อย่างนั้นจนกลิ่นของเสีย ที่ไหลออกมาส่งกลิ่นคุ้งตลบอบอวลจึงได้ทำความสะอาดและลุกจากไป กินเวลาหลายนาที่ ไม่ได้มีความเร่งร้อนอะไร

ส่วนการอาบน้ำนั้น พ่อและผมหรือคนอื่นฯ อาบที่เดียวตอนค่ำ หรือบางครั้งก็ไม่ได้อาบ อย่างไรก็ตาม กิจวัตรของพ่อ คนอื่น และผม ตอนนั้น มันก็ไม่ได้เรียงลำดับก่อนหลังหรือทำจนครบทุกอย่างแต่อย่างใด

นี่อะไรได้ก่อนก็ทำก่อน นี่ก็ได้ทีหลังก็ทำทีหลัง นี่ไม่ได้ก็ลืมๆ ไป ไม่ได้ใส่ใจอะไรมากมายนัก มีชีวิตอยู่ไปแบบนั้น จนกระทั่งผมเข้าโรงเรียนแปรงสีฟัน ยาสีฟันเดินทางมาถึงหมู่บ้านอย่างอีกทีก็ครบครัน พร้อมกับในหมู่บ้านเริ่มมีร้านขายของชำจำนวนหลายร้านขึ้นมา มีของกินของใช้ ขนม ยารักษาโรค เชื้อ ฉ้าย ตะเกียง น้ำมันก๊าด และอื่นๆ หลากหลายให้เลือกซื้อหาเพิ่มมากขึ้น ปีหนึ่ง ผมก็จะได้เรียนจบชั้นประถมแล้ว คุณครูให้พวกเราพกแปรงสีฟันและยาสีฟันไปโรงเรียนด้วย สำหรับแปรงฟัน ยามเที่ยงหลังอาหารกลางวัน ผมจะได้ไม่กินฟันหรือไม่ฟันผุ หมออนามัยเดินทางมาสาธิตการแปรงฟันอย่างถูกวิธีว่าต้องทำอย่างไรบ้าง ทุกเช้าหลังตื่นนอน ผมจึงได้แปรงฟัน ล้างหน้า และเที่ยงหลังอาหารก็ต้องแปรงฟันอีกรอบ ยิงฟันให้ครูตรวจ รสชาติยาสีฟันหวานๆ ซ้ำๆ จนอยากจะผลอกลิ้นลงท้อง แต่ผมกับน้องสาวหรือเพื่อนนักเรียนคนอื่นๆ ก็เป็นฟันแมงกินอยู่ดี ขนมหวานที่เรากินกันทุกวันและการแปรงฟันพอเสร็จๆ นั้นแหละที่ทำให้เป็นแบบนั้น ขณะที่แม่ พ่อ น้ำบุญสม หรือตาสมไม่มีใครเป็นแมงกินฟันสักคน

เมื่อเติบโตขึ้น เข้าเรียนโรงเรียนมัธยมประจำอำเภอและมหาวิทยาลัยแล้วนั้นแหละ ผมจึงได้เคร่งครัดในการล้างหน้า แปรงฟัน ประพรมน้ำหอมและซบถ่ายอย่างเป็นเวลาทุกเช้า แต่ไม่ได้ทำอะไรตามอัตโนมัติและเรียงลำดับ ผมอาจจะซบถ่ายก่อนแล้วกลับมาอนต่อ ตื่นอีกครั้งอาบน้ำ แปรงฟัน ล้างหน้า แล้วไปเรียน ทำทุกอย่างครบ แต่ไม่ใช่ตื่นนอน ฉี แปรงฟัน ล้างหน้า ซบถ่าย แล้วค่อยอาบน้ำอย่างเช่นในปัจจุบันแต่อย่างใด

...

สำนักงานสาขาที่ผมทำงานอยู่ไม่ไกลจากบ้านมากนัก รถไม่เคยติดเพราะมันไม่ได้อยู่ในเขตเมือง แม้จำนวนรถจะมาก แต่มันก็เป็นเขตชานเมืองของเมืองที่อยู่รอบนอกกรุงเทพฯ อยู่ดี ที่นี้ไม่ใช่กรุงเทพหรือในตัวเมืองใหญ่

อะนะ รถก็เลยไม่ติด ผมจึงมีเวลามากพอที่จะอ้อยอิ่ง ไม่เร่งร้อน ทำธุระส่วนตัว กินข้าว กินกาแฟชิลล์ๆ แค่นี้ก็คอยเช็คข้อความ ฟังเสียงข้อความเข้าหรือเสียงโทรศัพท์เข้ามาก็พอ และผมมักเข้าสำนักงานสายเป็นปกติ คือราวเจ็ดนาฬิกาสี่สิบห้านาทีถึงแปดนาฬิกาไม่เคยเกินนี้ มีเพียงบางวันของสัปดาห์เท่านั้นที่ผมจะทำงานในสำนักงาน วันที่เหลือผมจะออกไปยังสายการผลิต อยู่หน้างานจนถึงเวลาต้องไปปรับลูกๆ กลับจากโรงเรียน หรือผมเลิกงานก่อนเวลาเลิกงานปกติราวหนึ่งถึงหนึ่งชั่วโมงครึ่ง อยู่เสมอ ทว่าก่อนหน้านี้ ช่วงปีแรกๆ ที่สาขานี้เปิดทำการหรือช่วงที่ผมเลื่อนตำแหน่งเป็นผู้จัดการสาขาใหม่ๆ หลายสิ่งอย่างยังไม่เข้าที่เข้าทาง ผมมักจะกลับบ้านเลยเที่ยงคืนเป็นปกติ จนกระทั่งทุกอย่างเริ่มเข้าที่เข้าทางบ้างแล้ว ความผ่อนคลายจึงตกมาสู่ผมมากขึ้น

หลังเลิกงาน ระหว่างเดินทางไปรับและมีกิจกรรมกับลูก การสนทนาผ่านข้อความระหว่างผมกับคุณวันวิสาข์ก็จะหยุดพักหรือวันว่างลงชั่วคราว

นั่งทำงานในสำนักงาน เดินตรวจนั้นตรวจนี่รอบตึกพักอาศัย ลงไปดูสายการผลิต ออกไปสร้างความสัมพันธ์กับชาวบ้านที่ตั้งบ้านเรือนอยู่รายรอบสำนักงานและโรงงานของสาขา นอกจากนั้นผมยังสามารถไปไหนมาไหนก็ได้ในเวลาทำงานด้วย จะกลับบ้านนอนหรือจะไปธุระที่ไหนก็ได้ ไม่มีใครว่าหรือมาตามไล่กวดชั้น แต่มันก็มีไม่บ่อยนักที่ผมจะทำเช่นนั้น ผมรู้สึกเป็นกังวล วนเวียนอยู่กับงานเสมอ กังวลว่าคนนั้นคนนี้จะรับผิดชอบงานไม่ไหวหรือไม่เอาใจใส่ให้ดีเท่าที่ควรจนส่งผลเสียกับงาน ทุกวันจันทร์ถึงศุกร์ก่อนจะออกไปปรับลูกๆ จากโรงเรียน ผมต้องคอยตรวจสอบ ต้องคอยกำชับทุกคนจนแน่ใจว่าจะไม่มีอะไรผิดพลาดเกิดขึ้นแล้ว จึงได้ออกจากที่ทำงาน และแม้จะอยู่ที่ไหนผมก็สามารถทำงานได้ แต่ทุกครั้งหากว่าผมต้องมีธุระไปที่อื่น ไปทั้งวันหรือหลายวัน เช่น ไปประชุมสัมมนา ไปหาคุณวันวิสาข์ ไปธุระอื่นๆ หรือเดินทางไปต่างประเทศ ผมก็จะส่งข้อความ โทรศัพท์หาน้องๆ ฝ่ายสำนักงานและฝ่ายผลิต คอยเฝ้า

หุฟงเสียงแจ้เตือนจากแอปพลิเคชันเสมอ

หากพูดอย่างถึงที่สุด แม้แต่ไม่ใช่วันทำงาน ไม่ใช่เวลาทำงาน เป็นวันหยุด เป็นเวลาพักผ่อน ผมก็ยังคงเป็นกังวลเรื่องงานอยู่ดี บางคืนที่นอนหลับไหลไปแล้ว ผมก็ยังฝันถึงแต่เรื่องงาน มันเกิดขึ้นมาเอง ผมไม่ได้ต้องการให้เป็นแบบนี้ ผมแค่ทำตามหน้าที่รับผิดชอบเท่านั้น และแม้ว่าผมอาจจะไม่ได้รับบริหารหรือปลานปลื้มท่านประธานอะไรมากมายนัก แต่ผมก็ทำงานเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง เลี้ยงครอบครัวอยู่ในบริษัทแห่งนี้ มีชีวิตอยู่ที่นี้มาโดยตลอด ไม่เคยย้ายไปไหน ตลอดยี่สิบสี่ชั่วโมงต่อวัน เจ็ดวันต่อสัปดาห์ และเป็นเวลาที่ยี่สิบกว่าปีมาแล้ว บริษัทและงานคือส่วนหนึ่งของชีวิตผม ผมมีความสุขดี อาจจะมีทุกข์บ้าง แต่มันก็เรื่องปกติธรรมดาเนอะ ไม่ใช่เรื่องอะไรแปลกใหม่ในโลก ทุกคนล้วนสุข ทุกข์สลับสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปมาแบบนี้แหละ

ก่อนที่จะผมจะได้เลื่อนตำแหน่งจากหัวหน้าฝ่ายผลิตขึ้นมาเป็นผู้จัดการสาขา หรือตอนที่ผมยังทำงานในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายผลิต ผมมักจะไปถึงที่ทำงานแต่เช้าเสมอ ไม่เคยช้า ไม่เคยสาย ออกจากห้องพักบนตึกสี่ชั้นตั้งแต่ก่อนกรรยาจะตื่น แบมือ มองดูเส้นลายมือยังเห็นไม่ชัด ผมก็ไปถึงสายการผลิตแล้ว หรือบางวันก็พักค้างอยู่บ้านพักสวัสดิการที่บริษัทจัดสรรให้ประจำสาขา ตื่นนอนก็ไปทำงานได้เลย ไม่ต้องลำบากเดินทาง ผมอยู่ในสายการผลิตที่รับผิดชอบจนเสร็จงานจึงได้เดินทางกลับห้องพักเล็กงานแล้วไว้อย่างไร ในหนึ่งสัปดาห์มีสามหรือสี่วันที่เป็นแบบนี้ วันที่เหลือผมกลับถึงห้องพักเกือบเที่ยงคืนเสมอ และเมื่อกลับมาถึง กรรยาของผมก็จะหลับไปแล้วในบางคืน เป็นประจำ สม่าเสมอ ตลอดเวลานับสิบปีในตำแหน่งนั้น กระนั้นผมก็ยังมีเรี่ยวแรงและเวลาสำหรับออกกำลังกายเตะฟุตบอล ตีวอลเลย์ และเตะตะกร้อ อย่างไม่เคยมีความเหนื่อยล้าจากการงานจนย่อหย่อนต่อการออกกำลังกายแต่อย่างใด

กรรยาของผมก็ไม่ต่างกัน เธอตื่นนอน ออกจากห้องพัก ไปถึงที่ทำงานของเธอหลังผมไม่เคยเกินหนึ่งชั่วโมง บริษัทที่เธอทำงานอยู่ห่าง

จากที่พักหลายสิบกิโลเมตร แต่เธอไม่เคยไปทำงานสาย ไม่ว่าฝนจะตก
แดดจะออก นกกระจอกจะหนาวสั่นหรือทำรัง เธอก็ไปถึงที่ทำงานก่อน
ทุกคน หลังเลิกงาน เธอก็จะกลับออกมาจากสำนักงานเป็นคนสุดท้าย
เสมอ เลิกงานก็ไปออกกำลังกายต่อ เจ้านายญี่ปุ่นจึงชื่นชอบเธอเป็นอย่าง
มาก และไม่นานหลังจากเข้าทำงาน เธอก็ได้เลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น สูงขึ้น
และสูงขึ้น ณ ตอนนี้อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าตำแหน่งหน้าที่การงานหรือว่าเงินเดือนของ
ภรรยาที่สูงกว่าผม แสงหน้าผมไปอย่างไม่เห็นฝุ่นแล้ว

ปัจจุบัน ภรรยาของผมก็ยังคงเป็นเช่นนั้นคือไปทำงานแต่เช้าและ
กลับบ้านก็ต่อเมื่องานเสร็จหรือออกกำลังกายเสร็จ ส่วนผมได้คลี่คลาย
ไปมากแล้วเมื่อตำแหน่งงานสูงขึ้น มีแค่เพียงความกังวลเรื่องงานเท่านั้น
ที่ยังสลัดทิ้งไม่ได้

ผมกับเธอจึงแค่สบตากันก็รู้และเข้าใจกันเป็นอย่างดี เรามีความ
สุขกับงาน มีความสุขกับชีวิตเช่นนี้เสมอ ไม่เคยบ่นอะไรเกี่ยวกับงานที่
ทำให้กันฟัง มีเรื่องอื่นๆ บ้างในที่ทำงาน เรื่องคน เรื่องการบริหารจัดการ
หรือเรื่องของบริษัท แต่มันก็น้อยมากที่เราจะคุยกัน ถึงเวลาทำงาน ไป
ทำงาน เลิกงาน ก็ยังเอาใจใส่ในงานอยู่ และยังออกกำลังกาย ผ่อน
คลายให้ร่างกายแข็งแรง สมองสดใส โดยเฉพาะภรรยาของผม เรียกได้
ว่าบ๊าย้ออกกำลังกายมากๆ และการกลับบ้านมีดีค่าในระยะหลังที่ผ่านมา
ได้เปลี่ยนจากติดภาระเรื่องงานมาเป็นกิจกรรมออกกำลังกายและคลาส
โยคะหลังเลิกงานแทน จากเดิมแค่สัปดาห์ละสองหรือสามวัน เมื่อหน้าที่
การงานของเธอลดน้อยลง ลูกๆ เติบโตมากขึ้น และผมสามารถพาพวก
เขาไปไหนมาไหนได้เพียงลำพัง เธออายุมากขึ้น กล้ามเนื้อร่างกายหย่อน
ยานลงไป ทั้งวันทำงาน หลังเลิกงาน ถ้าไม่มีอะไรมาแทรกแซง เธอ
ก็ทุ่มเทให้การออกกำลังกายไปทั้งหมด ไม่เว้นแม้แต่วันหยุดอย่างวัน
อาทิตย์ที่ต้องไปอาทิตย์เว้นอาทิตย์

ภรรยาของผม หรือที่ใครๆ เรียกเธอว่าพี่หนึ่ง น้องหนึ่ง หนึ่ง และ
สำหรับใครอีกหลายคนรวมทั้งผมด้วยจะเรียกเธอว่าคุณหนึ่งหรือคุณ

ปาริยาของบริษัสนั้น เป็นผู้ทีนิยมออกกำลังกายมาตั้งแต่ไหนแต่ไรแล้ว กระนั้นเธอก็ไม่ได้เป็นนักกีฬาอะไรหรอก เธอแค่ต้องการรักษาหุ่น รักษา ทรวดทรงองค์เวของตนเองเท่านั้น โรคหวาดกลัวความอ้วนคุกคามเธอมา ตั้งแต่สมัยเรียนอยู่คณะวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์แล้ว เธอจะวิ่งจ็อกกิ้ง โดยไม่หวั่นว่าแสงแดดเข้มๆ ของยามเย็นจะทำให้ผิวขาวเนียนคล้ำไหม้ ไม่หวาดหวั่นว่าขนาดของหน้าอกที่ตุนตันเสื้อออกมาชัดเจนอย่างยั่วชวน จะกระเพื่อมไหวจนหย่อนคล้อยก่อนวัยอันควร หย่อนยานเป็นลูกโป่งทรง เสียวเติมน้ำ เธอไม่เคยหวาดหวั่นสักน้อยหนึ่ง และหน้าอกของเธอก็ยังเป็นทรงลูกตูมจวบจนทุกวันนี้ แม้จะไม่ตั้งเต้าอย่างสาวแรกรุ่นก็ตาม แต่ ก็นับได้ว่าได้ส่วนได้ทรงอยู่มาก เต็มไม้เต็มมือดี

ทุกเย็นย่า เธอกับเพื่อนร่วมหอพักและเพื่อนร่วมคณะมักจะ เหยาะๆ สืบเท้าพาร่างสูงเกือบบหนึ่งร้อยเจ็ดสิบเซนติเมตรไปตามถนน ลาดยางมะตอย ก้าวเท้าอย่างเป็นจังหวะสม่ำเสมอไปตามทางที่ทอดยาว เข้าสู่แปลงฝึกงานของนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ ขยับสะโพกสุดเสียง สั่งข้ไปอย่างมุ่งมั่น พรราวเหงื่อเต็มโหนกหน้าผาก โดยที่ใช้ผ้าขนหนูผืน เล็กทีคล้องคอไว้ซับออกอยู่เรื่อย ๆ แก้มแปลงปลั่งระเรื่อแดงด้วยเลือดลม ทีหัวใจทำงานสูบฉีดเต็มหน้าที ดวงตาหยีเล็กที่อยู่ใต้คิ้วคึกคักนาทั้งสอง ข้างฉายแววไม่หวั่นเกรงอะไร ดังจุมูกสามารถฝ่าแมลงวันหรือแมลงอะไร ก็ตามที่เผลอบินเข้ามาชนให้แยกออกเป็นสองซีกได้อย่างสบายๆ ริมฝีปาก เสียวบางเม้มสนิทราวกับคนไม่มีความรู้สึก ทว่าเมื่อเผยรอยยิ้มออกมา ก็ สะท้านใจจนแทบลงไปกองกดตรงแทบเท้า และความร่ำร้อนบนเตียง นั้นก็มีได้น้อยหน้าความมุ่งมั่นในการออกกำลังกายของเธอเลย

รุก รับ ฟายฟุ้งกลืนกาย จ๋าชื่นและหวานหอมนั้นได้ดูดกลืนผม ให้สูญหาย ละลายร่างของผมให้กลายเป็นอากาศธาตุทุกครั้งเมื่อเรามี อะไรกัน

นอกจากจะเป็นเพื่อนร่วมมหาวิทยาลัยแล้ว เธอก็ยังเป็นคนหมู่บ้าน เดียวกับผม เป็นเพื่อนร่วมห้องโรงเรียนประถมและมัธยม เราเริ่มคบหา

กันในช่วงปีๆ ก่อนจะเรียนจบชั้นมัธยมปลาย อาจจะไม่ถูกต้องนัก หากจะบอกว่าคบหากันในตอนนั้นเลย มันเป็นเพียงการสนทนาพูดคุยที่สนิทสนมกันมากขึ้นกว่าความเป็นเพื่อน มากกว่าความเป็นคนรู้จักสนิทสนมกัน หรือคนจากหมู่บ้านเดียวกันที่เข้าไปเรียนในโรงเรียนประจำอำเภอพร้อมกันเท่านั้น หลังจากเกิดการทะเลาะกันระหว่างเพื่อนสนิทของผมกับผมในเรื่องของเธอ หลังเหตุการณ์วันนั้นเธอก็เปลี่ยนแปลงไป หันมาใกล้ชิดกับผมมากขึ้น และเหมือนจะเป็นคนรักกัน ผมเข้าใจแบบเข้าใจตัวเองว่าแบบนั้น เพื่อนร่วมห้องเรียนก็คิดแบบนั้น ทว่ากว่าที่เธอจะยอมตกลงปลงใจให้ผมเข้านอกออกในได้ หรือสามารถพูดได้เต็มปากเต็มคำ ว่าคบหาเป็นคนรักกันนั้นก็เมื่อเราเรียนอยู่มหาวิทยาลัยชั้นปีที่หนึ่งแล้ว

ผมอาจจะไปวิ่งเป็นเพื่อนเธอบ้างก็เพียงแต่วันอาทิตย์ที่ทีมฟุตบอลมีการฝึกซ้อมแค่ช่วงเช้า วันอื่นๆ เธอจะไปกับเพื่อนร่วมหอพักหรือไม่ก็เพื่อนร่วมคณะ และผมก็สนิทสนมกับเพื่อนของเธอทุกคน ผมมีความกระตือรือร้นมาตั้งแต่เด็กที่จะทำความรู้จักกับผู้คน คบหาเพื่อนใหม่ ผมจึงมีเพื่อนเก่าเพื่อนใหม่จำนวนมาก ไม่ว่าเรียนมัธยมหรือเรียนมหาวิทยาลัย หรือแม้แต่มาทำงานแล้ว ไม่เสียหายอะไร คบหาผู้คนหลากหลายมีแต่ได้ประโยชน์ เป็นเครือข่าย คอนเนกชั่น ฟังพากันได้เสมอ แม่ของผมบอกกับผมเช่นนี้เสมอมา และบ้านใหญ่ของแม่ก็เป็นเช่นนั้น ไม่เคยปิดประตูบ้าน เปิดต้อนรับทุกคนที่เข้ามาหา ไม่เคยปฏิเสธ

การออกกำลังกายคือสิ่งที่คุณหนึ่งโปรดปรานอย่างที่สุดหรืออย่างที่ผมได้บอกไปแหละว่าเธอบ้าออกกำลังกาย และเมื่อเรียนจบ ทำงาน เธอก็ไม่เคยละเลย จนกระทั่งมีลูกสามคนแล้วเธอก็เสมอมนั่นเรื่องดูแลตนเอง และเหมือนว่าจะดูแลตนเองดีเสียยิ่งกว่าสมัยเป็นสาวๆ นั่นเสียอีก ขณะที่ผมนั้นหลังจากอายุมากขึ้นก็ไม่ค่อยได้ลงสนามฟุตบอลอีกแล้ว สัปดาห์ละครั้งหรือสองครั้ง ไม่มาก ไม่น้อยไปกว่านี้ การปะทะกันในสนามฟุตบอลเป็นสิ่งที่ผมรู้สึกหวาดกลัว อีกทั้งข้อเท้า ข้อเข่าของผมก็ไม่ได้ยืดหยุ่นหรือแข็งแรงอีกต่อไป เจ็บ ปวดเสมอหลังจากลงสนาม

ผมจึงหันมาวิ่งและปั่นจักรยานแทน สัปดาห์ละสองหรือสามครั้ง รับลูกจากโรงเรียน แวะกินข้าวง่าย ๆ แล้วรีบกลับบ้าน เปลี่ยนชุดและไปออกกำลังกาย การสนทนากับคุณวันวิสาข์จะเริ่มต้นขึ้นอีกครั้งราวหนึ่งชั่วโมงระหว่างนั้น ก่อนที่ผมจะกลับเข้าบ้านหลังออกกำลังกายเสร็จ และถ้อยคำชุดสุดท้ายของวันนี้ก็จะถูกเอ่ยออกมา

ผลของการออกกำลังกายอยู่เป็นประจำทำให้ร่างกายของผมกับภรรยาแข็งแรงและไม่เคยเจ็บป่วยเลยสักครั้ง น้อยมากที่เราจะเจ็บไข้ได้ป่วย ผมมักจะแนะนำน้องๆ ในสำนักงานสาขา ในสายการผลิตให้ออกกำลังกายเสมอหากมีเวลา พวกคุณควรออกกำลังกายกันบ้าง ยังหนุ่มยังสาว อย่าเอาแต่กินเหล้า เที่ยวกลางคืน หรือกินแต่หมูกระทะ ร่างกายจะได้แข็งแรง ไม่เจ็บไข้ได้ป่วย และจะได้สดชื่นเวลามาทำงาน ไม่ใช่ช่วงเหงาหวนอนมาทำงานกันแบบนี้

ทว่าก็มีเพียงไม่กี่คนที่ทำตามคำแนะนำของผม ที่เหลือส่วนใหญ่บอกกลับมาว่าไม่ต้องห่วงพวกผม พวกหนูหรอก พวกเราแข็งแรงดีสบายใจได้

น้ำจากฝักบัวพุ่งลงมาเป็นสายอาบร่าง ผมรู้สึกว่ายิ่งน้ำไหลชำระล้างลงบนเนื้อตัวเท่าไรก็ยิ่งรู้สึกเหนียวเหนอะไปทั้งตัวมากขึ้นเท่านั้น อีกครั้งแล้ว น้ำประปาของหมู่บ้านยังคงมาตรฐานเดิมไม่เคยเปลี่ยนแปลง สามวันดีสี่วันไข้เสมอมา บางวันหนักสารส้ม บางวันหนักโซดาไฟ บางวันไม่มีคลอรีน บางวันขุ่นขึ้น บางวันใสแจ๋ว แต่ในเช้าวันนั้นคงใส่สารส้มไปจนเกือบหมดโกดังเป็นแน่

ผมและเพื่อนบ้านจำนวนสองถึงสามหลังคาเรือนจากทั้งหมดเกือบร้อยหลังคาเรือนในหมู่บ้านเคยร้องเรียนไปยังผู้บริหารบริษัทที่เป็นเจ้าของหมู่บ้านอยู่บ่อยครั้ง ทว่าก็ไม่เคยได้รับการแก้ไข คำตอบคือผัดผ่อนแต่เพียงว่าพนักงานคุมบ่อผลิตน้ำประปานั้นยังใหม่ ความรู้ความสามารถก็ยังน้อย ให้โอกาสเขาหน่อยนะครับ อีกสักพักคงดีขึ้นเองแหละ ใจเย็นๆ กันหน่อยนะครับ แต่จนแล้วจนรอดก็ไม่มีอะไรดีขึ้นมา

น้ำประปาของหมู่บ้านยังคงสามวันดีสี่วันไข้ พนักงานคุมบ่อผลิตน้ำประปายังคงเป็นมือใหม่อยู่ตลอดเวลา ไม่มีการปรับปรุงตัวหรือเพิ่มพูนความรู้อะไรขึ้นมาเลย และยังทำงานแบบสบายๆ ไม่เดือดไม่ร้อนอะไร หากเป็นคนในความรับผิดชอบของผม ผมคงได้เชิญออกไปกินข้าวถึงที่

บ้านตั้งนานแล้วแหละ หมู่บ้านไม่มีการจ้างคนเพิ่มหรือจ้างคนใหม่ที่มีความรู้ความสามารถมาปฏิบัติหน้าที่แทน หรือไม่มีการจ้างที่ปรึกษามาให้ความรู้หรือคำปรึกษาแต่อย่างใด การร้องเรียนจึงยังคงความบริสุทธิ์ ผุดผ่องอยู่ไม่เสื่อมคลาย และการที่มันไม่เคยได้รับการตอบสนองเลยสักครั้ง อาจจะเป็นเพราะว่าบ้านทุกหลังในหมู่บ้านได้ขายออกไปจนหมดเกลี้ยงตั้งแต่เริ่มเปิดให้จองให้ซื้อวันแรกๆ แล้วก็เป็นได้

ครั้งล่าสุดที่ผมได้ร้องเรียนคือเมื่อไม่กี่เดือนก่อน มีการรับเรื่องเอาไว้และย้ำกับผมว่าจะรีบดำเนินการแก้ไขให้โดยไวที่สุดครับผม และก่อนที่จะวางสายจากกันไป ผู้บริหารคนนั้นถามผมกลับมาว่าทำไมบ้านหลังอื่นจึงไม่เห็นมีปัญหาแบบนี้เลย ผมอึ้งอยู่สักพักแล้วจึงตอบกลับว่าน้ำของหลังอื่นไม่มีปัญหาที่ไม่เป็นไรครับ แต่น้ำบ้านผมมันมีปัญหา คุณก็ต้องมาแก้ไขให้ผม โอเคไหมครับ เขาตอบกลับมาว่าโอเคครับ แล้วจึงวางสายจากกันไป

...

ความเหนอะหนะที่ไม่ทุเลาลงทำให้ผมรีบอาบน้ำ เช็ดตัว เช็ดผมพohมาด นุ่งผ้าเช็ดตัวออกจากห้องน้ำ เดินเลยไปหยิบโทรศัพท์ เปิดแช็ก มีความเคลื่อนไหว ข้อความจากหัวหน้างานในสายการผลิต รายงานเรื่องพนักงานทำผิดกฎ และจะให้จัดการเลยไหมครับ ผมพิมพ์ตอบกลับไปว่าพิจารณาตามเหมาะสมได้เลย และไม่มีข้อความอื่นใดเพิ่มเติมจากคุณ วันวิสาข์เข้ามาในกล่องข้อความ เดินไปห้องครัวและห้องอาหาร วางโทรศัพท์ไว้บนโต๊ะกินอาหาร ผละไปต้มน้ำกาแฟและเปิดตู้กับข้าว ภรรยาของผมทำกับข้าวไว้สองอย่าง ต้มจืดวุ้นเส้นหมูสับกับผัดผักบุ้ง จืดปะทะจืด ทว่าทันทีที่เห็นกับข้าว ความหิวหรือความรู้สึกอยากกินก็ทำงานอย่างเต็มที่ทั้งระบบทางเดินอาหาร รสชาติอาหารของคุณหนึ่งวาบขึ้นมาในความรู้สึก

ภรรยาของผมจะทำอาหารเข้าทุกเช้าไม่เคยขาด แม้จะรีบเร่งไป

ทำงานสักเพียงใดก็ตาม หรือแม้ผมจะบอกเธอว่าไม่ต้องลำบากขนาดนั้นก็ได้ แต่เธอก็ยังประพุดิเช่นเดิม ไม่เคยละเว้น มันเป็นความเต็มใจของเธอ ฉะนั้นเธอจึงเผื่อเวลาขาดเกินด้วยการตื่นแต่ดึก ตระเตรียมกับข้าวไว้สำหรับผมและสำหรับลูกๆ เสมอ ส่วนเธอจะไปกินข้าวเช้าที่ทำงาน

คุณหนึ่งมีหน้าที่ส่งลูกไปโรงเรียน บริษัทของเธอกับโรงเรียนของลูกๆ อยู่บนถนนเส้นเดียวกัน ผมมีหน้าที่กินข้าวเช้าที่เธอเตรียมไว้เพียงลำพัง ระหว่างเดินทางไปโรงเรียน อยู่บนรถ มือเข้าของลูกทั้งสามคนจะเกิดขึ้นในตอนนั้น เวลาโรงเรียนเลิกจึงเป็นหน้าที่ของผมบ้างที่จะต้องไปรับลูกพร้อมทั้งซื้อหาอาหารเย็นกลับบ้านด้วย หรือแวะหาอะไรกินกันง่ายๆ แล้วรีบกลับบ้าน หรือบางครั้งก็นัดกันกินข้าวเย็นนอกบ้านให้เสร็จสิ้นไปเลย และโดยส่วนใหญ่จะเป็นกินข้าวนอกบ้านนั่นแหละ ส่วนคุณหนึ่งนั้นจะไปตลาดหรือห้างสรรพสินค้า ซื้อวัตถุดิบไว้สำหรับทำอาหารเสร็จแล้วจึงไปออกกำลังกายต่อ

ยกกับข้าวออกมาวางบนโต๊ะ จัดแจงหาจานและช้อน เปิดหม้อข้าว คดข้าวใส่จาน เดินไปรินกาแฟพร้อมกับเลยไปเปิดตู้เย็น หยิบน้ำดื่มออกมาหนึ่งขวด เปิดฝา รินใส่แก้วแล้วยกขึ้นดื่ม เก็บขวดน้ำและแก้วไว้ตรงที่เดิมที่นำออกมา ถือถ้วยกาแฟมายังโต๊ะ วางลง นั่ง กิน และดบท้ายด้วยกาแฟ ภายในห้องครัวและห้องอาหารถูกความเงียบที่ลามมาจากในตัวบ้านครอบคลุมไว้จนหมด กวาดสายตามองผาดผ่านตัวบริเวณพยายามเสาะหาเสียงอื่นๆ สักเสียงหรือเสียงที่เกิดขึ้นจากตนเอง ทว่าก็ไม่ได้ยินเสียงอะไร ความเงียบได้ยึดครองไว้เบ็ดเสร็จแล้ว

...

กลับขึ้นไปบนบ้าน แต่งตัว ปิดหน้าต่าง ปิดบ้าน และออกไปทำงาน ระหว่างเดินทางราวสิบกว่ากิโลเมตรไปยังสำนักงานสาขา ผมก็ยังคงไม่ได้รับรู้ถึงความผิดปกติที่เกิดขึ้นแต่อย่างใด ผมยังรู้สึกทุกอย่างยังเป็นปกติ อยากให้ถึงที่ทำงานไวๆ เพื่อจะได้ส่งข้อความพุดคุยกับคุณ

วันวิสาขอย่างเช่นทุกวันที่ผ่านมา

ครั้นต่อมา เมื่อส่งข้อความหาระหว่างวันแล้วไม่มีปฏิกิริยาตอบกลับ ผมก็แค่เกิดคำถามหรือแค่รู้สึกสงสัยเล็กๆ ถึงความไม่ชอบมาพากลที่กำลังเกิดขึ้นเท่านั้น ไม่ได้เป็นจริงเป็นจังครุ่นคิดอะไรมากมายนัก อาจจะหงุดหงิด กระสับกระส่าย งุ่นง่าน อึดอัด หายใจไม่ค่อยสะดวกอยู่บ้างแหละ แต่ก็ยังไม่ได้ปักใจเชื่อไปว่าสิ่งที่ผิดปกติกำลังเกิดขึ้นกับตัวผมแล้วนะ และกว่าที่ผมจะรู้สึกว่ามีสิ่งผิดปกติเกิดขึ้นอย่างแน่นอนก็ต่อเมื่อวันนั้นทั้งวันผ่านพ้นไปโดยที่คุณวันวิสาข-หลังจากข้อความในตอนเช้าแล้ว ก็ไม่ได้มีข้อความใดๆ ส่งมาถึงผมอีกเลยแม้สักข้อความเดียว ช้ำร้ายกว่านั้นข้อความที่ผมส่งไปก็ไม่ได้รับการอ่านด้วยซ้ำ

อย่างไรก็ตาม ผมก็ได้แต่รอคอยให้รุ่งเช้ามาถึง ปล่อยความกังวลไหลเวียนอยู่ในใจอย่างนั้น ผมไม่ได้โทรหาหรือว่าเลียบเคียงถามเพื่อนๆ ของเธอ มันเป็นเรื่องที่ไม่ควรทำนั่นแหละ ผมจึงไม่ได้ทำอะไรแบบนั้นลงไป แม้จะร้อนรนใจ กังวลใจ แต่ผมก็ไม่สามารถที่จะถามสุทธิพงศ์เพื่อนของผม หรือเพื่อนๆ ของเธอที่ผมสนิทสนมด้วยได้

ฟ้าหลัว แต่มิแดด เมฆสีซี้ถ้ำลอยตัวหรือมหาริม กระแสลม
 ไม่มีพัด รถของพนักงานในสำนักงานสาขาคาดตามช่องจอดครบทุกช่อง
 มีหลายสิบคัน ส่วนช่องจอดของผู้เช่าว่างทุกช่อง ทะเบียนรถส่วนใหญ่
 เป็นทะเบียนจังหวัดทางภาคอีสาน แล่นรถยนต์โตโยต้า คัมรี 2.0 จี เข้า
 ไปจอดในช่องจอดที่สามซึ่งเป็นช่องจอดประจำตำแหน่งของผม ลงจาก
 รถ พนักงานรักษาความปลอดภัยยกมือตะเบ๊ะแสดงความเคารพและ
 ลดมือลง ผมโค้งคำนับและส่งยิ้มให้ เขารีบเดินเข้ามาหา ยื่นมือมารับ
 กระเป๋า ผมยื่นส่งให้ และเดินลืมนำหน้าเขาเข้าสู่สำนักงาน

เปิดประตูสำนักงาน ลมเย็นจากเครื่องปรับอากาศเย็นแชนมา
 โอบอุ้มด้วยไมตรีจิต เบื้องหน้า หลังจากพันธกรณีประตูเข้าไป ขวามือเป็น
 บริเวณรับแขกและอ่านหนังสือพิมพ์ โซฟายาวหนึ่งตัว โซฟาเดี่ยวสอง
 ตัววางขนาน โต๊ะกระจกวางอยู่กลาง มุมห้องเป็นที่เก็บหนังสือพิมพ์และ
 นิตยสารต่างๆ บนผนังหลังโซฟา ตรงระดับสายตาคนสูงหนึ่งร้อยเจ็ดสิบห้า
 เซนติเมตร รูปภาพในกรอบขนาดใหญ่ที่ท่านประธานบริษัทถ่ายคู่กับ
 องคมนตรีและถ่ายคู่กับผู้บัญชาการทหารบกติดเด่นหราอยู่ ท่านประธาน
 มักจะบริจาคให้กับทั้งสองหน่วยงานนี้ทุกปี ปีละไม่น้อยกว่าร้อยล้านบาท

ต่อหน่วยงาน เหนือสองภาพนั้นขึ้นไปเป็นพระบรมฉายาลักษณ์ของ
ในหลวงรัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 9 ผมหยุด ยกมือขึ้นพนมไหว้ ก่อนจะ
เดินต่อไปยังห้องทำงานของผม

ผ่านด้านซ้ายมือที่เปิดโล่ง วางโต๊ะทำงานเป็นแถว และเป็นที่
ทำงานของฝ่ายบัญชี ฝ่ายจัดซื้อ ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายบุคคล

ลึกเข้าไปจนสุดตัวอาคาร ผ่านห้องเก็บเอกสารทางขวามือและ
ห้องประชุมทางซ้ายมือก็จะเป็นห้องทำงานของผม และระหว่างเดินไป
ยังห้องทำงาน พนักงานทุกคนส่งเสียงทักทายคำเดิมต่อผมราวกับตั้ง
โปรแกรมเอาไว้ ซึ่งผมเองก็ไม่ต่างกัน สวัสดีทุกคน พร้อมส่งยิ้มน้อยๆ ให้
เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ หน้าตาดูดีของผู้บริหารหรือผู้นำไม่ใช่สิ่งที่
จะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นแต่ประการใด

พนักงานที่นั่งทำงานในห้องสำนักงานสาขามีทั้งหมดเก้าคน มี
แม่บ้านอีกสองคน ในส่วนของโรงงานหรือสายการผลิตมีหัวหน้างานฝ่าย
ผลิตสิบคน พนักงานระดับล่างในหน้าที่ต่างๆ กันอีกเกือบหนึ่งร้อยคน
กระจัดกระจายอยู่สายการผลิตทั้งสามสาย อยู่โรงครัว ตัดหญ้า ทำความ
สะอาดตึกพัก และเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัย ถ้าไม่มีธุระปะปัง
สำคัญ พวกเขาจะไม่แวะเข้ามาในสำนักงานแต่อย่างใด อาจจะมีบ้าง
พวกหัวหน้างานที่เข้ามาอ่านหนังสือพิมพ์และกินกาแฟทุกเช้า กาแฟ
น้ำร้อน ถ้วย จาน ช้อน แก้ว จะอยู่ในห้องพักผ่อนประจำสำนักงานที่อยู่
ติดกับห้องน้ำและอยู่หลังห้องประชุม ทางเข้าอยู่ตรงข้ามกับห้องผม หรือ
เมื่อเดินจากประตูเข้ามาจนสุดทางเดินแล้วเลี้ยวซ้าย เดินตรงไปเรื่อยๆ
ห้องน้ำจะอยู่ขวามือ ทางซ้ายมือจะเป็นห้องพักผ่อน

ทุกคนในสำนักงานมาทำงานกันแต่เช้าตามปกติ สแกนลายนิ้วมือ
เข้าและออกงานตรงเวลาเสมอ ไม่ว่าจะมีอะไรเร่งด่วนหรือติดพัน ช่วง
เวลาสแกนนิ้วมือเข้างานนั้นถูกกำหนดไว้เพียงหนึ่งชั่วโมง หากสแกน
ไม่ทันแม้แต่วันที่เดียวก็จะนับว่ามาทำงานสาย ขณะเดียวกันช่วงเวลา
สแกนออกงานนั้นถูกกำหนดไว้สองชั่วโมง ภายในสองชั่วโมงนี้ต้องสแกน

ลายนิ้วมือให้เรียบร้อย ถ้าสแกนหลังจากนี้ก็จะถูกระบุในเอกสารปฏิบัติงานว่ารูดับตราเดียว จากนั้นก็จะมีเอกสารตัดเดือนจากฝ่ายบุคคลครั้งที่หนึ่ง ครั้งที่สอง และมีโอกาสให้เพียงห้าครั้ง ในครั้งที่หกเป็นต้นไปก็จะถูกตัดเงินเดือนครั้งละหนึ่งพันบาท ตัดเงินไปเรื่อยๆ จนสิ้นปี แม้จะมีกฎหมายระบุไว้หรือเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมายสำหรับการหักเงินในกรณีนี้ แต่ผมก็เซ็นชื่อลงในเอกสารตัดเงินที่ฝ่ายบุคคลส่งมาให้เซ็นเสมอ ไม่มีสักครั้งที่จะไม่เซ็น กระนั้นก็นับว่ามีจำนวนน้อยมากสำหรับเอกสารจำพวกนี้ที่ผมจะได้เซ็นชื่อ

ทุกคนไม่ว่าในส่วนของสำนักงานหรือสายการผลิตล้วนตระหนกดีในเรื่องการสแกนนิ้ว อาจจะเป็นเรื่องสำคัญอันดับต้นๆ ในที่ทำงานของพวกเขาเลยทีเดียว ลืมอะไรก็ลืมไป ลืมได้ ลืมลูกลืมภรรยา ลืมบ้านช่องห้องหอก็ลืมได้ แต่อย่าลืมสแกนนิ้ว สแกนเสร็จตามเวลาออกงาน ถ้ามีงานค้างคาก็ไปทำงานต่อ อุ่นใจเสมอจนทำงานแล้วเสร็จว่าได้สแกนนิ้วออกจากงานแล้วตั้งแต่เวลาสิบเจ็ดนาฬิกาถึงสิบเก้านาฬิกา

...

เข้านั้น พวกเขานั่งประจำโต๊ะกันอย่างเรียบร้อย ก้มหน้าก้มตาทำงาน และทำกิจกรรมของตนเอง บนชุดยูนิฟอร์มสีฟ้าของบริษัทที่พวกเขาสวมใส่ประดับประดาด้วยเครื่องประดับลายธงชาติ บางคนติดรึบบิ้นธงชาติตามแขนเสื้อ บางคนใส่เป็นตุ้มหู บางคนสวมเป็นกำไลข้อมือ บางคนบนคอเป็นสร้อยคอซึ่งมีนกหวีดห้อยอยู่ด้วย ผมขมลุกเสมอเมื่อเดินผ่านหรือเมื่อได้สนทนากับพวกเขา ผมสนับสนุนอย่างเต็มที่พอจะทำได้ มันเป็นสิทธิเสรีภาพของพวกเขา ตลอดหลายเดือนที่ผ่านมา ผมไม่เคยห้ามปรามแม้บริษัทจะมีกฎว่าห้ามยุ่งเกี่ยวกับการเมือง กฎที่บริษัทออกมาตั้งแต่แรกเริ่มก่อตั้ง สมัยร่วมทุนกับนักลงทุนชาวลักเซมเบิร์กและสวิตเซอร์แลนด์ นักลงทุนทั้งสองประเทศขายหุ้นให้ท่านประธานไปหมดแล้วตั้งแต่เกือบยี่สิบปีที่ผ่านมา แต่กฎนั้นก็ยังคงอยู่

ริ้วผ้าลายธงชาติและนกหวีดคือสัญลักษณ์ของการชุมนุมเพื่อคัดค้านรัฐบาลที่ออกกฎหมายหรืออะไรสักอย่างฉบับหนึ่งที่เรียกกันว่าเหมาเข่งสุดซอย และเพื่อเข้าไปสู่การปฏิรูปประเทศให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีการชุมนุมยึดเยื่ออยู่ในกรุงเทพ และพนักงานในส่วนของสำนักงานต่างก็กระตือรือร้นเข้าร่วมชุมนุมมาโดยตลอด ผมอนุญาตให้พวกเขาหยุดงานไปร่วมชุมนุม สลับสับเปลี่ยนกันไป โดยที่ต้องไม่กระทบกับหน้าที่การงาน ผมไม่เคยไปร่วมชุมนุมกับพวกเขา เพียงติดตามข่าวสารอยู่ห่างๆ สนับสนุนเงินบริจาค และช่วยค่ารถค่าราคาเดินทางให้กับพวกเขาไม่เคยขาด ช่วยกันเท่าที่พอจะช่วยได้

ไม่มีใครชักจูงหรือชี้นำพวกเขาได้ ไม่มีใครจ้างวาน ผมไม่เคยชักจูงหรือโน้มน้าวพวกเขาให้เข้าร่วมการชุมนุมแต่อย่างใด พวกเขาเรียนจบระดับปริญญาตรีและระดับอนุปริญญาแทบทุกคน บรรลุนิติภาวะกันหมดแล้ว พวกเขา รวมทั้งผมต่างก็เป็นคนที่รักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์อย่างสุดหัวใจ ขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป พวกเขาจึงเป็นพลังบริสุทธิ์ มีการศึกษา และพร้อมจะสละชีพเพื่อปกป้องทั้งสามสถาบันหลักของชาติอย่างไม่มีข้อแม้ ซึ่งไม่ต่างจากผู้คนในละแวกหมู่บ้านใกล้เคียง สำนักงานสาขาหลายหมู่บ้าน แม้จะไม่ได้เรียนจบสูง เป็นพ่อค้าแม่ขาย เป็นชาวสวนยางพารา สวนผลไม้ ไร่มันสำปะหลัง ไร่สับปะรด ไร่แตงโม และทำงานโรงงานถุงมือ โรงงานแปรรูปยางพารา โรงงานแปรรูปอาหาร สนามกอล์ฟ รีสอร์ท ปั๊มน้ำมัน หรืองานบริการตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ พวกเขาล้วนเข้าร่วมชุมนุมกันแทบทุกคน สลับสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปกับรถบัสที่วิ่งมารับทุกวัน

ในขณะเดียวกัน ผมพยายามชักชวน โน้มน้าวพวกที่อยู่ในสายการผลิต หัวหน้างานทั้งสิบคน พนักงานระดับล่างอีกเจ็ดสิบห้าคน ไม่มีใครสักคนที่สนใจจะเข้าร่วม พวกเขาปฏิเสธอย่างอบอุ่น เสนอวันหยุดให้กับปฏิเสธ เสนอค่าเดินทาง ค่ากินค่าอยู่ให้ก็ส่ายหน้า ผมพยายามเข้าใจ

มันเป็นสิทธิ์ของพวกเขาที่จะปฏิเสธ ผมไม่สามารถบังคับได้ แต่ผมก็รู้สึก
ขุ่นข้องใจอยู่บ้างเช่นกัน ถ้าพลังสิทธิ์ที่ซบอ้างกันแต่หลงลืมสิ่งดีงามอื่นๆ
ซึ่งสำคัญเสียยิ่งกว่าสิทธิ์นั้นเสียด้วยซ้ำ มันก็ไม่ต่างจากพวกเห็นแก่ตัว
ขาดสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมนั้นแหละ

ที่บ้านใหญ่ แม่ยกคำว่าชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์เอาไว้เหนือ
ศีรษะเสมอ บอกสอนผมกับน้องสาวให้มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา
และพระมหากษัตริย์อยู่เสมอและตลอดมาตั้งแต่ยังเด็กจนเติบโตเป็นผู้
ใหญ่ เมื่อก่อนแม่เคยให้การสนับสนุนนักการเมืองจากพรรคการเมือง
ที่แกต่อต้านในครั้งนั้น แต่จุดแตกหักเกิดจากการเฝ้าติดตามโทรทัศน์
ช่องหนึ่งซึ่งผู้ดำเนินรายการคนสำคัญของช่องได้กลายมาเป็นผู้นำการ
ชุมนุมประท้วง ได้กลายมาเป็นลูกของแม่ ลูกของผม และลูกของใครๆ
ทั่วประเทศในท้ายที่สุด ข้อมูล ข้อเท็จจริงจากโทรทัศน์ช่องนั้นบอกว่า
รัฐบาล นายกรัฐมนตรีในคราวนั้นไม่จงรักภักดี จาบจ้วงเบื้องสูง และ
ทุจริตคอร์รัปชัน จำเป็นต้องถวายคืนพระราชอำนาจ ทำให้ความสัมพันธ์
ระหว่างแม่กับนักการเมืองและพรรคการเมืองนั้นสิ้นสุดลงโดยทันที แม่
ให้การสนับสนุนการชุมนุมประท้วงในครั้งนั้นอย่างเต็มที่ และพอเกิดการ
ยึดอำนาจขึ้นมา กำจัดนายกรัฐมนตรีผู้ชั่วช้าสามัญได้ แม่ของผมก็
เปิดบ้านใหญ่เฉลิมฉลองอยู่หลายวัน โดยที่พ่อ น้องสาว และชาวบ้าน
ส่วนใหญ่ในหมู่บ้านได้แต่มองตาปริบๆ จิตใจของพวกเขาคงแหลกสลาย
พอสมควรกับสิ่งที่เกิดขึ้น แต่ไม่มีใครขัดขวางหรือสร้างความวุ่นวายอะไร
ให้กับแม่และบ้านใหญ่ น้องสาวแค่เมินหน้าหนี ชาวบ้านแค่ยิ้มให้และ
หลีกเลี่ยงการสนทนาในเรื่องการเมืองกับแม่ ส่วนพ่อ แกก็เป็นอย่างที่เคย
เป็น ยิ้ม หัวเราะเหินห่างในลำคอ

สำหรับการชุมนุมประท้วงครั้งนี้ แม่ของผมนยังคงทุ่มเทอย่างเต็มที่
ให้การสนับสนุน บริจาคเงิน หาคนไปร่วมชุมนุม ประสานงานกันอย่าง
แข็งขันกับลุงเต็ง กับน้องเขยของผมและคบดีของอำเภอ ทว่ามีเพียง
ไม่กี่คนเท่านั้นในหมู่บ้านที่ไปร่วมชุมนุมในกรุงเทพฯหรือมีเพียงคนรับใช้

ของบ้านใหญ่กับคนเขานาไม่กี่สิบคนเท่านั้น ที่เหลือคนเขานาส่วนใหญ่ และคนทั้งหมู่บ้าน รวมทั้งพ่อและน้องสาวของผม พวกเขาอยู่ฝั่งตรงข้ามเช่นเดิม มีความคิดความเห็นทางการเมืองแตกต่างกันอย่างสุดทาง และพวกเขาก็ไม่อยากจะยุ่งเกี่ยวอะไรกับแม่ของผม ปฏิเสธ ยืมให้ แล้วก็เดินหนีไป ขณะที่น้องสาวอาจจะมีแม่อยู่บ้าง ถกเถียงกันอยู่บ้าง แต่เรื่องนี้ไม่ใช่ประเด็นหลักที่ทำให้แม่มีปัญหากับน้องสาว

ผมกับน้องสาวมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนกันอยู่เสมอ เธอไม่เห็นด้วยกับการชุมนุมประท้วงครั้งนี้ที่เคยเถิดออกไปเรื่อยๆ รัฐบาลยุบสภา จัดให้เลือกตั้งก็ควรจะเลิกได้แล้ว ผมแย้งไปว่าเลือกตั้งก็เหมือนเดิม พวกมันก็ชนะอยู่ดี

‘แล้วพวกมันจะเอาอย่างไร’ น้องสาวถาม

‘ต้องปฏิรูปประเทศก่อน แล้วค่อยจัดการเลือกตั้ง’ ผมตอบ

‘ปฏิรูปอะไร’

‘ปฏิรูปทุกอย่าง ทุกด้านนั่นแหละ’

‘ระบุหน่อย อะไรบ้างและอย่างไร’

ผมเจิบไปสั๊กพัก นึกในใจ ทำไมไม่มันเข้าใจยากเย็นอย่างนี้วะ

น้องสาวถามกลับมาอีก ‘เลือกตั้งเสร็จแล้วค่อยปฏิรูปประเทศไม่ได้หรือ’

‘ไม่ได้’ เลือกตั้ง พวกมันก็ชนะ ก็เข้ามาบริหารประเทศอีกอยู่ดี ไม่มีทางเป็นไปได้ที่จะมีการปฏิรูป เห็นๆ กันอยู่ว่าพวกนั้นมันเป็นอย่างนี้ การปฏิรูปต้องทำผ่านสภาประชาชน ตั้งสภาขึ้นมาจากทุกสาขาอาชีพ แล้วทำการปฏิรูปประเทศเท่านั้น มันเข้าใจมั๊ย หรือว่ามันไม่รักชาติ ไม่รักในหลวง’

แล้วการแลกเปลี่ยนทั้งหมดก็จะสิ้นสุดลงตรงนี้ทุกครั้ง น้องสาวไม่ตอบคำถามผม ผมรู้สึกหงุดหงิดเสมอเวลาแลกเปลี่ยนเรื่องนี้กับน้องสาว เรียนจบแพทย์จบหมอเสียเปล่า ไม่รู้จักแยกแยะว่าอันไหนดี อันไหนชั่ว

กระนั้นก็ตาม อารมณ์หงุดหงิดของผมก็ไม่คงทนอะไร ผ่านไปสักพักก็จางหายไปแล้ว ผมกับน้องสาวแลกเปลี่ยนกันอยู่เป็นปกติในเรื่องนี้ เรื่องอื่นๆ และเรื่องของเธอ การรู้เขารู้เรา รู้ความคิดความเห็นของกันและกันที่ไม่ตรงกันมันมีประโยชน์อยู่มาก จะเชื่อ ไม่เชื่อ ก็รับฟังกันไป อันไหนเข้าท่า มีประโยชน์ ผมก็เอามาปรับใช้ให้เหมาะสมกับตนเอง อันไหนที่ไม่เข้าท่าก็ปล่อยไป ให้มันเข้าหูซ้ายทะลุหูขวา และความสนิทสนม ความรักใคร่ ความเป็นพี่เป็นน้องมันเกินกว่าเรื่องพวกนี้อยู่มาก ผมแยกแยะได้ อย่างไรเธอก็ยังเป็นน้องสาวคนเดียวของผม และมีเพียงเราสองคนเท่านั้น ไม่มีใครอื่นอีก

เดินเข้าห้อง นั่งลง พนักงานรักษาความปลอดภัยวางกระเป๋า
ทำความสะอาดพ็อกเก็ตครั้งแล้วเดินออกจากห้องไป ไม่ก็อดใจต่อมา แม่บ้าน
วัยสี่สิบสองปีก็ยกกาแฟ น้ำเย็น และหนังสือพิมพ์สามสี่ฉบับมาให้ ผม
กล่าวขอบคุณโดยไม่ได้สนใจมองเธอ ขณะที่ผมง่วนอยู่กับสิ่งละอัน
พันละน้อยบนโต๊ะทำงาน หรือจัดเรียงเอกสาร หนังสือต่างๆ ให้เข้าที่
เข้าทางเป็นระเบียบเรียบร้อย เธอยังยืนอยู่ตรงหน้าโต๊ะและไม่มีทีท่าว่า
จะผละออกไปจากห้อง

ผมจึงเงยหน้าขึ้นมอง เธอพยายามยิ้มแอ๋ๆ แต่สีหน้าไม่ได้ยิ้ม
ตาม ความหม่นเศร้า การครุ่นคิดและหมกมุ่นปรากฏชัดเด่นกว่า มี
อะไรอีกไหม ผมถาม เธอยังคงยิ้ม ว่ามาสิ ผมย้ำ เธอจึงได้พูดออกมา
‘ที่หนูเคยปรึกษา พี่ว่ายังไงคะ’

ความทรงจำของผมพุ่งขึ้นมา นึกว่าพูดเล่นๆ นี่จะเอาจริงๆ หรือ
ผมลังเลหรือไม่เคยคิดมาก่อนว่าจะเป็นจริงเป็นจังและรอคอยคำตอบ
ขนาดนี้ นึกว่าเป็นเพียงการคุยกันเล่นๆ ข้าฯ ฆ่าเวลา ผมถอนหายใจใหญ่
ไม่รู้ว่าจะตอบเธอไปอย่างไรดี ได้แต่อุทานในใจว่าฉิบหายจริงๆ

เธอยังยืนนิ่ง รอคอยคำตอบ ผมขยับเก้าอี้ ไม่น่าไปรับปากมันเลย

บَاب อชะมัด

ราวสองหรือสามสัปดาห์ก่อนที่จะเธอมาปรึกษาผม เรื่องบางเรื่อง
ที่ผมไม่คิดว่าเธอจะมาปรึกษา ทำไม่ไม่ไปปรึกษาหัวหน้างานหรือฝ่าย
บุคคลหรือผู้ขายคนไหนก็ได้ที่ไม่ใช่ผม และเรื่องของเธอเรื่องก็คือมันไม่ได้
เกี่ยวกับหน้าที่การงานแต่อย่างใดเลย จริงอยู่ว่าเธอสนิทสนมกับผมเป็น
อย่างดี พ่อแม่ของเธอเป็นคนงานเก่าแก่ที่เคยทำงานร่วมกับผมสมัยอยู่
สาขาเก่าและมีความสนิทสนมกันหรืออาจจะเรียกว่าสนิทสนมกันมากก็
คงได้ ผมเห็นเธอมาตั้งแต่เด็ก เจอหน้าเจอตากันทุกวัน พูดคุย เล่นหัว
กับเธอ และพอเรียนจบชั้น ม.3 ไม่ได้เรียนต่อ พ่อแม่ของเธอก็พามาหา
ผม ฝากเข้าทำงาน ผมรับเข้าทำงานทั้งๆ ที่ไม่มีตำแหน่งว่างด้วยเห็นแก่
พ่อแม่ของเธอ พร้อมบอกไปว่าไม่ต้องเป็นห่วงหรอก เดี่ยวผมจัดการให้
เอง สบายใจได้ ผมมอบหมายฝ่ายบุคคลให้หาวิธี และลงตัวที่ตำแหน่ง
แม่บ้านสำรอง

ผมกับเธอพูดคุยกันได้ในทุกเรื่อง เธอมักหยอกเินผมเสมอเมื่อสบโอกาส เจอหน้ากันทุกเช้า เธอากแพกับหนังสือพิมพ์มาให้ ผมก็ถามไถ่ถึงพ่อแม่เธออยู่บ่อยๆ สบายดีไหม เป็นอย่างไรบ้าง เธอชอบเกาะแขนผมยามสนทนาพาที หยอกเล่น พุดจาสองแง่สองง่าม ซึ่งผมก็ไม่ได้คิดอะไรมากไปกว่านั่งนุ่งลูกหลานและเพื่อนร่วมงานที่ทำงานด้วยกันมายาวนาน พบเจอกันทุกวันตลอดหลายปีที่ผ่านมา มันก็เหมือนกับน้องๆ ฝ่ายบัญชีที่มักทำเช่นนั้นกับผมอยู่เสมอ พวกเขาว่ายมกยิ้มหวาน สนทนาทะลึ่งตึงตัง และเข้ามาเกาะเกาะจนบางครั้งผมก็กลายเป็นตัวตลกของพวกเขาเธอไปโดยปริยาย ด้วยอาการงะแง่งเงินของผม ในใจได้แต่อาฆาตว่าถ้าเป็นเมื่อก่อนจะไม่ทำให้เสียหน้าเลย

ผมไม่ได้หรือไม่เคยแสดงอาการเห็นห้ามหรือสนใจอะไรเลย แต่เธอกลับเอาเรื่องนี้มาปรึกษาและเอาจริงเอาจังกับคำตอบจากผม ผมไม่ใช่วัยรุ่นอย่างเธอ ผมเป็นผู้ใหญ่ มีตำแหน่งใหญ่ที่สุดในสำนักงานสาขา เรื่องแบบนี้มันไม่ใช่แน่ๆ จริงอยู่ว่าเรื่องแบบนี้ไม่ใช่เรื่องแปลกใหม่

อะไร มันเป็นเรื่องปกติในสังคม ไม่ว่าชนชั้นไหนในสังคมไทย ไม่เลือกอายุมากอายุน้อยแต่อย่างใด รสนิยมแบบนี้ กลุ่มก้อนแบบนี้ มันมีอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะเท่าที่ผมได้ยินมาคือในแวดวงข้าราชการชั้นสูง แวดวงนักธุรกิจ หรือสังคมไฮโซ

เธอเริ่มเล่าหรือเริ่มปรึกษาด้วยการยกสามีของเธอขึ้นมาเป็นตัวนำเรื่องในบ่ายวันหนึ่ง ผมพักระหว่างวันและไปตีหมากแพะที่ห้องพักผ่อนตอนนั้นเพื่อนร่วมงานอีกคนของเธอได้หาที่ว่างเฉพาะตัวตามมุมต่างๆ ของตึกเพื่อซ่อนตาต่อไปแล้ว ขณะที่ผมจิบกาแฟ เลื่อนจอโทรทัศน์ส่งข้อความหาคุณวันวิสาข์อยู่นั้น เธอก็พูดขึ้นมาอย่างไม่มีปรีชุลยว่า ‘พี่คะ ถ้าเป็นพี่ พี่จะทำมั๊ยคะ’

ผมเงยหน้าจากจอโทรทัศน์ จ้องหน้าเธอ ึง และถามออกไป ‘อะไร ยังไง พูดให้มันชัดๆ สิ มันเรื่องอะไร’

เธอจึงได้เล่าเรื่องทั้งหมดที่อัดอั้นอยู่ในใจออกมา และบอกเหตุผลว่าทำไมจึงต้องเป็นผม เหตุผลง่ายๆ ของเธอคือเธอไว้วางใจผมมากที่สุด ถ้าจะต้องทำอะไรแบบนี้สักครั้งกับสามีคนปัจจุบัน

สามีอยู่แผนกยานยนต์หรือเป็นพนักงานขับรถบรรทุกของบริษัท และเป็นสามีคนที่สองของเธอ สามีคนแรกก็เป็นพนักงานในแผนกยานยนต์หรือพนักงานขับรถบรรทุกเช่นเดียวกัน สามีคนที่สองรับรู้มาจากสามีคนแรกว่าเธอเคยทำแบบนี้จึงทำให้เขาเกิดแรงบันดาลใจอยากจะทำตามบ้าง

เมื่อครั้งที่เธอยังอยู่กับสามีคนแรก ครั้งแรกไม่ใช่ความตั้งใจหรืออยากจะทำ แต่ตกกระไดพลอยโจนมากกว่า คำวันหนึ่งหลังเลิกงาน สามีมารับเธอหน้าสำนักงานสาขาตามปกติ แต่ต่างจากปกติตรงที่เขาไม่ได้พาเธอกลับไปยังตึกพักของแผนกยานยนต์ เขาพาเธอไปโรงแรมแทนและบอกเธอว่ามึงานเลี้ยงสังสรรค์กับเพื่อนร่วมงานหน่อยหนึ่ง วันนี้วันหยุด ไม่ได้ตีรอบวิงระยะทางไกลและอยากให้เธอไปร่วมด้วย ซึ่งเธอก็ไม่ได้หวาดระแวงอะไร เป็นเรื่องปกติธรรมดาหากว่ามีเวลาพักหรือเป็นวันหยุด

และถ้าเงินยังพอมีเหลือหรือรู้สึกอยากจะสังสรรค์กัน มันก็จะเกิดขึ้นได้ โดยง่ายตายเสมอ ความสุขง่าย ๆ ที่หาได้

วงสังสรรค์วันนั้นมีผู้ชายสี่คนและผู้หญิงสองคน ระหว่างที่สนุกรสนาน ปล่อยชีวิตให้เลื่อนไหลไปเต็มที่อยู่ นั้น สามี่ของเธอก็เผยความต้องการออกมาว่าเธออยากให้เธอมีอะไรกับเขาและเพื่อนและภรรยาของเพื่อนด้วย เธอตกใจเมื่อได้ยินแบบนั้น พยายามปฏิเสธ ลูกออกจากวง ทว่าเธอก็ไม่ตัดขาดแบบฉับเดียวเป็นสองท่อนแต่อย่างใด เธอปฏิเสธอายุที่จะทำอะไรแบบนั้น แต่ก็อยากตามใจสามี่ เธอรักเขา แม้ลูกออกจากวง แต่ไม่ได้เดินหนีออกประตู แค่นอนอยู่เฉยๆ ตรงนั้น สามี่ตามประชิดและงอนจ้อ ต่อรอง ไอ้โลม ปฏิโลม เพื่อนของเขามองด้วยสายตาคาดหวัง เขาตะล่อมเธอจนใจอ่อนและได้ดำเนินกิจกรรมตามที่เขามุ่งมาดปรารถนา

‘ไม่ประทับใจอะไรเลยพี่ หนูระบมไปหมด’ เธอว่าออกมาหลังจากผสมเสร็จสุดเห็นตอนเธอเล่าไปได้สักพักว่า ‘เป็นยังงี้บ้างในครั้งนั้น’

เธอพูดต่อไปว่าผู้หญิงอีกคนผสมมาก พอมีอะไรกันไปได้สักพักหลายขนาดสอดใส่ เธอคนนั้นก็ไม่วอ เลือดเริ่มไหลออกมาทางอวัยวะเพศ พวกผู้ชายก็เลยไม่ทำอะไรต่อและทั้งสี่คนนั้นก็หันมาลงที่หนูเพียงคนเดียว ทั้งข้างหน้า ข้างหลัง ทั้งปาก หนูแทบหายใจหายคอไม่ออกและระบมไปหมดทั้งตัว ข้าไปหมดทุกรูเลย เธอเล่าต่อไปเรื่อยๆ ผมเป็นเพียงผู้ฟังที่ดีและจินตนาการตาม กาแฟเย็นชืด ข้อความจากคุณวันวิสาข์ที่ส่งเข้ามาก็ไม่ได้สนใจ

คำคั้นนั้นเธอรู้อยู่แล้วว่าเธอจะแยกย้ายกันหรือเสร็จกิจกรรมก็เกือบสว่าง ผมนึกในใจตอนนั้นว่ามันแก้งย่นหว่างซัดๆ และเมื่อมีครั้งแรก ครั้งที่สอง สามี่ สี่ ห้า ก็ตามมา ผู้ชายผู้หญิงที่มาร่วมกิจกรรมเปลี่ยนหน้าไปเรื่อยๆ จนเธอไปต่อไม่ไหว ทว่าก่อนจะบอกเลิกร้างกันไป หลังจากที่ได้เธอจะปฏิเสธอย่างหัวเด็ดตีนขาดได้ไม่กี่ครั้ง สามี่คนแรกของเธอก็ประสบอุบัติเหตุเสียชีวิตไปเสียก่อน

รถบรรทุกคันที่เขาขับพุ่งชนท้ายรถบรรทุกอีกคัน สันนิษฐานกันว่า

คงหลับในและเทพีแห่งโชคไม่ได้อยู่ข้างเขาอีกต่อไป หลังจากควงกะ ตีรอบมาตลอดทั้งเดือนโดยไม่ได้พักผ่อนอย่างเป็นชิ้นเป็นอัน และดูเหมือนว่าเขาจะชินกับการทำงานแบบนี้ไปแล้ว คั่นมือคั่นเท้าและทะลุปรุโปร่งไปทุกเส้นทางแล้ว แต่มันก็เป็นเพียงลัฟฟิงของการคิดเข้าข้างตนเอง เขาขับรถบรรทุกและเกิดอุบัติเหตุมานับครั้งไม่ถ้วน พลิกคว่ำ ชนกับรถคันอื่น ชนคนเสียชีวิต แต่เขาก็รอดตายและรอดคุกมาได้เสมอ เทพีแห่งโชคยังรักใคร่เอ็นดูเขาดีอยู่ในก่อนหน้านี้

เป็นปกติในทุกสองเดือน พวกพนักงานขับรถบรรทุกจะมาบรรทุกสินค้าในโรงงานหรือสายการผลิตของสาขา ใช้เวลากว่าหนึ่งสัปดาห์ทำงานกันตลอดวันตลอดคืน และเป็นปกติที่ผมได้มีโอกาสพูดคุยสนทนากับพวกเขา ไม่ใช่แค่สามีของแม่บ้านเท่านั้นที่ก่ออุบัติเหตุบนท้องถนน ทว่าพนักงานขับรถบรรทุกของบริษัททุกคนต่างก็เคยก่ออุบัติเหตุมาแล้วด้วยกันทั้งสิ้น การพักผ่อนที่ไม่เพียงพอ ความประมาทเลินเล่อ ปราศจากความรับผิดชอบ และเมื่อชน เกิดอุบัติเหตุ บริษัทก็ดูแล บริษัทประกันก็จ่ายค่าเสียหาย คดีความ ค่าปรับต่างๆ จบลงตรงบริเวณจุดเกิดอุบัติเหตุในอีกไม่กี่สัปดาห์ต่อมา ดูเหมือนจะเป็นสิ่งเกือหนุนให้พวกเขาไม่วิตกว่าจะเกิดอุบัติเหตุ

ค่าจ้างต่อเดือนไม่ได้มากมาย รวห้าพันห้าร้อยบาทต่อเดือน รายได้ที่จะเพิ่มเติมมากไปกว่านี้คือค่าเที่ยวหรือจำนวนเที่ยวที่สามารถทำได้ต่อเดือน อัตราค่าเที่ยวอยู่ระหว่างหนึ่งร้อยห้าสิบบาทถึงสามร้อยห้าสิบบาทต่อเที่ยว ตามระยะทางใกล้ไกล ในหนึ่งวันพวกเขาต้องขับกันสองเที่ยว กลางคืนวิ่งระยะทางไกลถึงไกล ตีรถกลับมา แล้วบ่ายจึงวิ่งระยะทางใกล้ การทำงานหรือการขับรถบรรทุกนั้นต้องอยู่โยงหน้างานเกือบตลอดยี่สิบสี่ชั่วโมงต่อวัน เกือบเจ็ดวันต่อสัปดาห์ การพักผ่อนงีบหลับ เป็นไปได้ในช่วงเวลาแสนสั้นระหว่างตีรถรถกลับมาหรือตอนที่ขึ้นสินค้าเต็มแล้วแต่รอกำหนดเวลารถออก จังหวะนี้พวกเขามักจะแวะกลับไปยังห้องพัก เบียดกายลงข้างๆ คนรักสักครึ่งชั่วโมงและมากที่สุด

ไม่เกินหนึ่งชั่วโมง หรือระหว่างรอสินค้าถ่ายโอนขึ้นรถเที่ยวละประมาณ หนึ่งชั่วโมง พวกเขาจะหลับ กรนจืดๆ ในห้องโดยสาร และวันหยุดก็มีเพียงหนึ่งถึงสองวันต่อเดือน วันหยุดตามกฎหมายอาจจะสี่ถึงห้าวันต่อเดือน แต่หากพวกเขาหยุดตามกำหนดนั้นก็ไม่ว่าจะเอาอะไรกิน เป็นเหตุผลง่าย ๆ ที่ผมฟังแล้วก็พอเข้าใจ

เมื่อสามีกคนแรกเสียชีวิต บริษัทจ่ายค่าทำศพสามหมื่นบาทพร้อมจัดการเรื่องคดีความต่างๆ และค่าใช้จ่ายส่วนอื่นๆ เป็นบริษัทประกันภัยจ่ายให้กับบริษัท ทุกอย่างจบและเรียบร้อย ไม่เดือดร้อนมาถึงเธอแต่อย่างใด

เธอครองตัวเป็นโสดอยู่ไม่กี่ปี สามีกคนที่สองก็ก้าวเข้ามาในชีวิต และโดยที่เธอไม่เคยคาดคิดมาก่อนเลยว่าเธอจะรับรู้เรื่องราวของกิจกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรือได้คุยกับสามีกคนแรกของเธอ คุยกันตั้งแต่สามีกคนแรกยังไม่เสียชีวิตและอยากจะทำเรื่องรอยตาม เธอปฏิเสธเขาตอนแรก ซึ่งเขาไม่สบอารมณ์อยู่เสมอ ชู่ว่าจะเลิก หรือบางครั้งก็หนีหายไปเลย ไม่ยอมกลับห้องพักในวันหยุดอันน้อยนิดต่อเดือนที่มี แทนที่จะมีเวลาอยู่ด้วยกันเนาะพี่ ไม่สามารถติดต่อกันได้ ความเด็ดเดี่ยวของเธอสั่นคลอนไปมาก ไม่เหมือนกับครั้งสามีกคนแรกที่เธอปฏิเสธแข็งขัน ไม่ไหวคือไม่ไหว ตัดดับทันทีทันใด แต่ครั้งนี้เธอไม่อาจจะไม่มีเขาได้ เธอต้องการเขาไม่ว่าทางร่างกายหรือทางจิตใจ สุดท้ายเธอก็จึงยอมและยื่นข้อเสนอให้เขาว่าเธอขอเลือกคนที่เขาจะมาร่วมเอง เขาตามใจ แต่ถ้าเธอเป็นคนเลือก เขาก็มีเงื่อนไขว่าคนที่มาร่วมนั้นต้องไม่มีอะไรกับเธอ จับ ลูบ คลำ ล้วงเธอได้เกินเลยไปกว่านี้ ห้ามโดยเด็ดขาด และทำหน้าที่หลักคือถ่ายภาพ ถ่ายคลิปให้เท่านั้น เธอจะยินดีไหม ซึ่งเธอตอบตกลงตามเงื่อนไขในทันที

ผมฟังแล้วได้แต่สับสนกันไปว่า ก็ดีนะ เป็นการพบกันครึ่งทาง แต่พอเธอเล่าต่อไปอีก ผมก็ได้แต่ว่า อ้าว ทำไมเป็นนั่นล่ะ เธอว่า แต่ถ้าเขาเป็นคนเลือกคนมาร่วม ซึ่งเป็นคนที่เขาไว้วางใจ คนนั้นต้องมีอะไรกับเธอร่วมกับเขา แต่เมื่อเธอเป็นคนเลือก เขาไม่ไว้วางใจและหวั่นใจว่าเธอจะมี

ใจให้กับใครคนนั้น อย่างน้อยๆ ก็เป็นการตัดไฟแต่ต้นลม โดยให้ใครคนนั้นทำหน้าที่อย่างอื่นแทน เธอจึงเลือกผม ปรึกษาผมว่าพี่พอจะช่วยหนูได้มั้ยคะ ซึ่งในบាយวันนั้น ผมได้แค่ยิ้ม ก่อนจะหัวเราะออกมาและว่า มาถามอะไรพี่แบบนี้ พี่ไม่เคยทำอะไรแบบนี้เลย สายตาของเธอแว่ววอนจนผมต้องบอกว่าขอพี่คิดดูก่อนนะ และผมก็คิดอยู่สักชั่วโมงแล้วลืมไปจนหมดสิ้น ไม่ได้ตกค้างหรือหลงเหลืออยู่ในหัวสมองของผมเลย

ถ้าเป็นพี่ พี่จะทำมั้ยคะ

พี่พอจะช่วยหนูได้มั้ยคะ

ผมก็นึกว่าจะพูดเล่นๆ เสียอีก ผมจึงตัดสินใจตอบในเช้าวันออกไปว่า 'พี่ยังไม่พร้อมวะ ขอโทษด้วยนะ ลองไปหาคนอื่นดูสิ'

สีหน้าของเธอสลดวูบทันที ความหวังเหมือนจะดับมิดลง มีเพียงเสียงเสียดลอดผ่านไรฟันออกมาว่าขอบคุณค่ะ แล้วหันหลัง เดินออกจากห้องไปอย่างเงื่องหงอย พร้อมๆ กับที่ผมถอนหายใจออกมาอีกเสียงหนึ่ง นี่ พิจารณา ทำไงได้ล่ะ ก่อนที่จะสลัดมันให้หลุดออกไปจากความนึกคิด ยกกาแฟขึ้นจิบ เย็นชืด หยิบโทรศัพท์ออกมาดูความเคลื่อนไหว เสียงข้อความเข้าดังจนน่ารำคาญ กดให้เรื่องแสง ไม่มีใครส่งข้อความหาผมเป็นพิเศษ ผมจึงไม่ได้ปลดล็อกหน้าจอ วางโทรศัพท์ แล้วเริ่มพลิกอ่านหนังสือพิมพ์

กวาดสายตาอ่านพาดหัวข่าว ข่าวชุมนุมประท้วงทางการเมืองยังเด่นหรา ผมขยิบตา พลิกเข้าไปอ่านรายละเอียดเนื้อหาข่าวด้านในฉบับข้อเรียกร้องของแกนนำคนสำคัญยังอยู่ที่จุดเดิมคือให้นายกรัฐมนตรีรักษาการลาออกเพื่อเปิดทางให้มีการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนกลาง และรัฐบาลเฉพาะกาลขึ้นมาเพื่อทำการปฏิรูปประเทศ มันต้องแบบนี้สิ ต้องเอาให้จบให้ได้ในคราวนี้ ปล่อยไปประเทศชาติล่มจมแน่ๆ ผมคิดระหว่างที่อ่านข่าว และอ่านต่อไปอย่างละเอียดพร้อมความรู้สึกที่เต็มเปี่ยมว่าพวกเราจะได้รับชัยชนะในเร็ววันนี้อย่างแน่นอน ขอให้พลัดคิดไปถึงวันที่พวกเราได้รับชัยชนะ ชัยชนะอย่างแท้จริงของมวลมหาประชาชน ผม

จะปิดสำนักงานฉลองสักสามวันเลย แล้วจะเยาะเย้ยน้องสาวให้หน้าใจ

หยิบหนังสือพิมพ์อีกฉบับซึ่งเป็นแนวเศรษฐกิจขึ้นมาบ้าง ไล่กวาดตาอ่านพร้อมยกกาแฟขึ้นดื่มจนหมดถ้วย ดื่มน้ำเย็นตาม ชาวความเดือดร้อนของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กที่ไม่สามารถส่งดอกเบียธนาคารได้ ซึ่งเป็นผลกระทบมาจากภาวะทางการเมืองที่หาทางออกไม่พบเจอ ชาวการประทุมร่วมมือกันของไทยกับเวียดนามเพื่อการพัฒนาตลาดหุ้นให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้นไป และนี่จะเป็นจุดเริ่มต้นในการร่วมมือกันด้านตลาดหุ้นของประเทศภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้งหมด รวมทั้งชาวการผลิตถั่วเหลืองในประเทศกัมพูชาที่กำลังการผลิตเพิ่มมากขึ้นสามารถส่งออกไปยังต่างประเทศทั้งไทยและเวียดนามได้มากถึงแปดสิบลเปอร์เซ็นต์ของผลผลิตที่ผลิตได้ทั้งหมด แต่รูปแบบการผลิตนั้นยังเป็นรูปแบบดั้งเดิมที่ไม่ค่อยได้ใช้เครื่องจักรกลเข้ามาช่วยเสียเท่าไร ซึ่งน่าจะเป็นโอกาสสำหรับนักลงทุนจากประเทศอื่นๆ ที่จะเข้าไปลงทุนในด้านนี้ด้วยการผลิตแบบสมัยใหม่ เพราะกัมพูชามีศักยภาพมากพอที่จะรองรับการผลิตเช่นนั้นได้ ที่ดินมีมาก กฎหมายเอื้ออำนวย แรงงานก็ราคาถูก และมีชาวย่อยๆ อื่นๆ ที่ผมไม่ได้ใส่ใจมากนัก เก็บหนังสือพิมพ์โดยการถือไปส่งให้พนักงานฝ่ายบัญชีที่นั่งอยู่ใกล้ห้องของผมที่สุด แล้วจึงได้กลับมาเซ็นชื่อในเอกสารต่างๆ

เซ็นชื่อในเอกสารทั้งหมดแล้ว ผมจึงได้ส่งข้อความไปหาคุณวัน-วิสาข์อีกครั้ง ผมยังกระหึ่มยิ้มเยื้องอยู่ในตอนนั้น เธอคงจะมีเวลาว่างแล้ว และคงจะอ่านทันทีพร้อมส่งข้อความกลับคืนมา ทว่าไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงหรือเคลื่อนไหว ผมส่งข้อความ

ทำอะไรอยู่

กินอะไรหรือยัง

เป็นอะไรหรือเปล่า

พูดอะไรหน่อยสิ

แล้วก็เฝ้ารอ หวังใจว่าเธอจะเปิดอ่าน อย่างน้อยๆ เธอก็ควรจะเปิด

อ่านบ้าง ไม่ใช่เจียบเจียบไปแบบนี้ เหมือนกับปกติที่เคยผ่านมา เธออาจจะไม่ตอบผมทันทีที่ส่งข้อความถึง แต่ก็ทันทีที่เธอจะเปิดอ่านข้อความ

ผมจ้องจอโทรศัพท์สลับกับมองกวาดไปยังกลุ่มพนักงาน รอลและรอคอย และเธอก็ไม่ยอมอ่านหรือตอบอะไรกลับมา จ้องจอโทรศัพท์ ถอนหายใจ แต่ก็ยังไม่รู้สึกว่าอะไรอยู่ดีในตอนนั้น ผมยังปฏิบัติงานตามหน้าที่ของผมอย่างอื่นๆ ต่อไป โทรศัพท์ตามงานที่ยังค้างคา สอบถามความเคลื่อนไหวไปยังหัวหน้างานในสายการผลิต มีปัญหาอะไรบ้าง งานเป็นปกติไหม เรียกฝ่ายต่างๆ อย่างฝ่ายบุคคลเข้ามาอัปเดตความเรียบร้อยในสำนักงานและตึกพัก จำนวนพนักงานและความเคลื่อนไหวการเข้าออกจากงานเป็นอย่างไรบ้าง ตามแทบทุกวันและทุกเช้า หรือถ้าไม่ถามเรื่องพวกนี้ ผมก็ไม่ค่อยจะมีอะไรทำมากมายนัก ส่วนฝ่ายบัญชีก็อย่างที่เคยเป็นมา ผมไม่ค่อยยุ่งเกี่ยว นอกจากการตรวจสอบความถูกต้อง บัญชีไหนของบริษัท บัญชีไหนสำหรับไว้แสดงต่อสรรพากร แล้วเซ็นชื่อในเอกสารเพื่อรับทราบ พวกเธอมีเจ้านายอีกคนที่อยู่สำนักงานใหญ่คอยตรวจสอบติดตามอยู่แล้ว ผมมีหน้าที่แค่เพียงดูแลต่างๆ เท่านั้น ระบบการทำบัญชีของบริษัทค่อนข้างซับซ้อน มีหลายบัญชี บัญชีจริง บัญชีเสียภาษี บัญชีสำหรับผู้ถือหุ้น ซึ่งมันเกินความรู้ความสามารถของผมที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยว ผมแค่อ่านคร่าวๆ ตรวจสอบความถูกต้องและเซ็นชื่อกำกับลงไป ที่เหลือเป็นหัวหน้าหรือเจ้านายของพวกเธอจัดการทั้งหมด

และเมื่ออัปเดตข้อมูลแน่นหนาแล้ว ผมก็โทรศัพท์ไปรายงานเจ้านายของผมที่อยู่สำนักงานใหญ่

สัปดาห์ละสามครั้งในเหตุการณ์ปกติที่ผมต้องรายงานเขาไป อัปเดตรายละเอียดของสาขาให้เขาได้รับรู้ นอกจากคุยเรื่องงานกันแล้ว เป็นประจำที่ผมกับเจ้านายจะคุยเล่น คุยสนุก คุยเรื่องราวนานๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานกันต่อ ความสนิทสนมระหว่างผมกับเขานั้นนับว่าอยู่ในระดับสูงทีเดียว ผมเป็นลูกน้องเขามาโดยตลอดนับตั้งแต่ย้ายมาทำงานอยู่สำนักงานใหญ่สาขาต่างจังหวัดนี้ ตั้งแต่เป็นหัวหน้างานตัวเล็กๆ จนก้าวขึ้นมา

เป็นผู้จัดการสาขา ล้วนมาจากการสนับสนุนของเขาโดยทั้งสิ้น และเป็น
ผมเพียงคนเดียวของรุ่นที่เข้ามาทำงานในบริษัทพร้อมกันจำนวนหกคน
เมื่อปีนั้นที่ได้ก้าวขึ้นมาอยู่ในตำแหน่งนี้ก่อนใคร

...

แอบชำเลืองดูโทรศัพท์ เสียงข้อความเข้าปั๊บ เสดตามองปั๊บ ไม่มีสัญญาณ
ตอบรับจากหมายเลขที่ท่านเรียก ครั้นเปิดดูในกล่องข้อความก็พบว่าไม่มี
การอ่านข้อความเกิดขึ้นแต่อย่างใด ผมลุกออกจากห้องทำงานโดยที่ไม่
ได้มีจุดหมายอะไรแน่ชัด แต่มันเป็นเหมือนสิ่งที่ผมทำตามปกติหรือทำ
เป็นประจำ ผมมักจะออกไปเดินตรวจตรารอบสำนักงานและตึกพักหลัง
จากเซ็นเอกสาร สะสางงานต่างๆ เสร็จสิ้น หรือบางวันในระยะหลังมานี้
ราวหนึ่งปีที่ผ่านมา ผมจะขับรถจักรยานยนต์ของสำนักงานออกไปตาม
ถนนเพื่อเยี่ยมเยือน สร้างความสนิทสนม หรือสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจ
ให้ชาวบ้านที่ตั้งบ้านเรือนอยู่รายรอบโรงงานสาขา ไถ่ถามสารทุกข์สุกดิบ
ว่าได้รับความเดือดร้อนจากโรงงานในด้านใดบ้าง หลังจากที่ก่อนหน้านี้
นับตั้งแต่ตั้งโรงงานสาขานี้ขึ้นมาก็ไม่ได้มีใครเอาใจใส่เสียเลย บริษัทไม่
เคยมีนโยบาย ผมไม่เคยได้รับมอบหมายให้ต้องคอยเอาใจใส่อะไรแบบนี้
พอประชาธิปไตยผ่าน สามารถสร้างโรงงานได้และสร้างจนเสร็จ กระทั่ง
เครื่องจักรของโรงงานเดินเครื่องการผลิต บริษัทไม่เคยคิดเลยว่ามีชุมชน
อยู่รายรอบโรงงาน ไม่ว่าสาขาที่ผมอยู่หรือว่าสาขาอื่นๆ อีกหลายสิบสาขา
ของบริษัท และโรงงานก็อยู่ร่วมกับชุมชนไปอย่างนั้น มีทะเลาะเบาะแว้ง
กันบ้าง และบริษัทก็สามารถจัดการได้อย่างเรียบร้อย

หลังจากอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขมาเกือบสิบปี ชาวบ้านที่อยู่ราย
รอบโรงงานจึงได้ไปร้องเรียนต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในเรื่องน้ำเสีย
มลภาวะทางเสียงและถนนหนทางที่ทุรุดพังเป็นหลุมเป็นบ่อจากการวิ่งเข้า
ออกของรถบรรทุกสิบแปดล้อ ทว่าร้องเรียนไปก็เท่านั้น มันไม่ได้รับการ
ตอบสนองแต่อย่างใด สุดท้ายชาวบ้านจึงได้ไปร้องเรียนต่อศูนย์ดำรงธรรม

และทำให้พวกในองค์การบริหารส่วนตำบลโกรธเป็นฟืนเป็นไฟ กระนั้น
ศูนย์ดำรงธรรมก็ส่งแค่เจ้าหน้าที่มาทำความเข้าใจกับชาวบ้านและบริษัท
พร้อมทั้งมอบหมายงานให้องค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบต่อไป

ผมและน้องฝ่ายบุคคลต้องเข้าร่วมประชุมกับชาวบ้าน นายก
องค์การบริหารส่วนตำบลและเจ้าหน้าที่จากศูนย์ดำรงธรรม เป็นเพียงการ
ไกล่เกลี่ย ปรับความเข้าใจกันและกัน และให้ทางบริษัทจัดการทุกเรื่องให้
เรียบร้อย ซึ่งผมจัดการได้เพียงเรื่องน้ำเสีย ผมทำเรื่องไปถึงเจ้านายและ
แผนกก่อสร้างให้มาทำวางระบายน้ำและขุดบ่อบำบัดอย่างรวดเร็วทันใจ
ไม่กี่วันหลังจากนั้น ส่วนมลภาวะทางเสียงและถนนหนทางที่ชำรุดทรุด
พังเป็นหลุมเป็นบ่อ ผมหรือบริษัทไม่ได้ดำเนินการอะไร เป็นหน้าที่ของ
ศูนย์ดำรงธรรมและองค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องจัดการ ทว่าเสียงดัง
และถนนพังก็ยังคงเป็นอยู่เช่นนั้นเช่นเดิม ไม่ได้มีอะไรเปลี่ยนแปลงไปแต่
อย่างใด สิ่งที่ทำต่อจากนั้นคือเจ้านายสั่งให้ผมออกไปสร้างความสัมพันธ์
กับชาวบ้านที่อยู่รายรอบแทน และตลอดทั้งปีที่ผ่านมา ผมต้องขับรถ
จักรยานยนต์ตะลอนๆ ไปตามบ้านเรือนของชาวบ้าน เข้าบ้านนั้น ออก
บ้านนี้ บางวันไปคนเดียว บางวันก็พาฝ่ายบุคคลไปด้วย และผลที่ตาม
มาก็คือไม่มีเสียงร้องเรียนหรือเสียงโวยวายดังขึ้นมาอีกเลย

แต่วันนั้นต่างออกไป ผมไม่ได้มีจุดหมายอะไรแน่ชัดในทีแรก ไม่ได้
ต้องการจะเดินไปตรวจสอบความเรียบร้อยรอบตึกหรือขับรถจักรยานยนต์
ออกไปตามชุมชนแต่อย่างใด ผมแค่อยากจะออกจากห้องทำงานเท่านั้น
ผมไม่สามารถนั่งอยู่ในห้องทำงานได้อีกต่อไป ไม่สามารถนั่งว่างๆ มอง
นั่นมองนี่อยู่ในห้องนั้นได้อีกต่อไปแล้ว

...

ร้อนแดดข้างนอกเริ่มรุนแรงขึ้นมาก ความชื้นก็มีมาก กระแสลมไม่มี
สักฮือ ผมเดินออกจากอาคารสำนักงาน เลี้ยวซ้าย ตรงดิ่งไปยังตึกพัก
ที่อยู่ด้านหลังอาคารสำนักงาน แล้วเดินตามแนวชายคาของตึกไปยัง

สวนหย่อมที่อยู่ด้านข้างตึกทางทิศตะวันตก แวะเข้าไปดูโรงครัวและโรงอาหารก่อน สวนหย่อมที่ผมตรวจตราทุกวันคือความสูงของหญ้า การรดน้ำและความสะอาด การตัดแต่งกอดต้นไม้ การตัดแต่งใบมะพร้าว ส่วนโรงครัวและโรงอาหารจะเน้นไปที่ความสะอาดและการกำจัดสัตว์พาหะ เช่น แมลงวัน แมลงสาบ และหนู มันเป็นหน้าที่ที่ผมไม่อาจปฏิเสธได้ แม้ว่าผมจะมอบหมายหน้าที่นี้ให้ฝ่ายบุคคลไปแล้วก็ตาม ทว่าผมก็ยังมาตรวจอีกรอบหนึ่งอยู่เสมอเพื่อความมั่นใจ และเมื่อทุกอย่างเรียบร้อยดี ผมก็เดินกลับออกมาด้านหน้าตึกและหน้าสำนักงานซึ่งเป็นโรงจอดรถตลอดทั้งแนว หลบเข้าไปเดินอยู่ใต้หลังคาโรงจอดรถ ตรงไปยังรถส่วนตัวของผม

ยืนอยู่ใต้หลังคาโรงรถ แม้ว่าอากาศอบอ้าวจะบีบหนวดตามร่างกาย จนมีน้ำซึมออกมาตามรูขุมขน ทว่าผมก็ยังยืนอยู่ตรงนั้น ยังไม่กลับเข้าไปในสำนักงานแต่อย่างใด กวาดสายตาสู่สูงและต่ำไปเรื่อยๆ เหมือนกับคนไม่มีอะไรปะปึงอะไรต้องทำ เหมือนการพักผ่อนริมทะเล จ้องมองหาดทราย น้ำทะเล และผู้คน ตึกสูงสี่ชั้นที่เป็นห้องพัสดุเก่าและทรุดโทรมลงไปมาก สีขาวของตึกเริ่มมีคราบกระดำกระด่างเกาะ ผิวของตึกเริ่มหลุดล่อน บริษัทสร้างตึกนี้ขึ้นมาเพื่อเป็นสวัสดิการที่พักสำหรับพนักงานทุกคนโดยหักเงินจากเงินเดือนของทุกเดือนเป็นค่าเช่าในราคาไม่แพงนัก

ชั้นล่าง ส่วนแรกเป็นห้องเก็บอุปกรณ์และข้าวของเครื่องใช้ในสายการผลิต จากนั้นเป็นห้องพักจำนวนแปดห้อง ถัดจากห้องที่แปดเป็นโรงอาหารและโรงครัว มีโต๊ะและม้านั่งยาวอยู่หลายสิบตัว อาหารสามมื้อของพนักงานและระดับหัวหน้างานฝากท้องไว้กับโรงครัวแห่งนี้ เป็นสวัสดิการจากบริษัทเช่นเดียวกัน ค่าอาหารสี่สิบสองบาทต่อวันและหักจากบัญชีธนาคารในตอนสิ้นเดือน ผมและฝ่ายบุคคลต้องบริหารเงินจำนวนนี้สำหรับอาหารสามมื้อต่อวันของทุกคน มันเป็นเรื่องท้าทายอย่างมากสำหรับผม ทางออกของผมคือเน้นผักให้มาก เนื้อหมูนิดหน่อย ผักเต็มสวนเต็มหม้อ หมูมีแต่วิญญาณ และมันก็ไม่เคยติดลบหรือเกินงบที่บริษัทกำหนด

แต่อย่างใด มีคำพูดหนึ่งที่ผมจดจำได้เป็นอย่างดี แม้ครั้นคนหนึ่งที่ใหญ่กว่าผู้จัดการสาขาเพราะเธอเป็นภรรยาของเขากล่าวออกมาในที่ประชุมเรื่องอาหารต่อหน้าพนักงานทุกคน ทุกระดับว่าแตกได้ก็แตก แตกไม่ได้ก็ต้องแตก หรือให้หมามันแตก

ชั้นสองถึงชั้นสี่เป็นห้องพักของพนักงานทุกระดับ ขนาดห้องหกสิบตารางเมตร มีจำนวนสี่ห้องที่เป็นห้องพิเศษ มีขนาดเก้าสิบตารางเมตรสำหรับหัวหน้างานระดับสูง หรือรองจากผมสามห้องสามคน และอีกหนึ่งห้องเป็นของผมตามตำแหน่งปัจจุบัน

จำนวนห้องพักเจ็ดสิบกว่าห้อง พักอาศัยแบบบังคับห้องละสี่คนหรือสองคู่ ห้องที่เหลือบริษัทปล่อยให้คนจากภายนอกบริษัทมาเช่าอยู่เดือนละสามพันห้าร้อยบาท ค่าน้ำและค่าไฟอีกเดือนละสองร้อยบาท พนักงานฝ่ายผลิตระดับล่างทุกคนต้องพักอยู่บนตึกนี้เท่านั้น ส่วนหัวหน้างานหรือแผนกอื่นๆ ถ้าต้องการพักก็สามารถเข้ามาพักได้ และพบว่าส่วนใหญ่ก็เลือกที่จะพักอยู่บนตึกเพื่อความสะดวก ตึกพักกับสายการผลิตอยู่ห่างกันไม่ถึงหนึ่งร้อยเมตร ลงจากตึก เดินออกจากห้องพักก็ไปถึงที่ทำงานแล้ว ไม่ต้องเดินทางหรือเสียเวลาเดินทางให้ลำบากและสิ้นเปลือง เวลาเลิกงานจะเลิกเวลาไหนก็ได้หลังเวลาเลิกงานปกติ ไม่อยากเลิกตามเวลาก็ไม่มีใครว่า มุ่งงานค้ำค่าหรือยังสนุกกับการทำงานอยู่ก็ทำต่อไป ไม่ต้องกังวลว่าจะมีดคำหรือจะต้องเดินทางกลับบ้าน และเป็นปกติที่หัวหน้างานพนักงานจะไม่เร่งร้อนกลับห้องพักของตน เลิกงานแล้วก็ยังคงทำงานกันต่อไป จนถึงเวลาใกล้ปิดประตูเหล็กหน้าตึกจึงค่อยพากันออกจากสายการผลิต ปล่อยให้เหลือให้เป็นเรื่องของคนอื่นที่มีหน้าที่โดยตรงรับผิดชอบต่อ

นอกจากพวกเขาจะสนุกกับงาน ไม่ต้องเร่งรีบ ไม่ได้เดินทางกลับบ้านแล้ว อีกอย่างหนึ่งที่ทำให้พวกเขาชอบอยู่ในสายการผลิต ทำงานไปเรื่อยๆ จนมีดคำก็คือการเปิดโอกาสให้กันและกัน แรกๆ ที่ผมย้ายมาทำงาน ผมรู้สึกประหลาดใจอยู่เล็กน้อยว่าพวกคนงานเอาเวลาไหนไป

เอากัน ทำไม่มีลูกออกมาได้กันทุกคน ออกลูกกันแทบจะทุกปี ปีละหลายคน งานก็เลิกมีดีค่า ห้องพักก็อยู่กันห้องละสองคู่ ไม่รู้สึกจะอายุกันบ้าง หรือเวลาเอากัน ก่อนที่ความสงสัยนั้นจะกระจ่างในกาลต่อมา การอยู่ในสายการผลิตและทำงานต่อไปเรื่อย ๆ จนมีดีค่าคือการเปิดโอกาสให้อีกคู่ได้ครอบครองห้อง และพวกเขาก็จะสลับสับเปลี่ยนกันไปทุกวัน คู่หนึ่งทำงาน คู่หนึ่งอยู่ห้องพัก

ทุกคนที่พักอยู่ในตึกต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบเฉพาะของตึกอย่างเคร่งครัด ห้ามส่งเสียงดัง ห้ามกินเหล้า ห้ามต่อเติม ห้ามประกอบอาหาร และห้ามอื่นๆ อีกหลายต่อหลายข้อยับยั้งลงไป และถ้าล่วงเลยเวลา ยี่สิบสองนาฬิกาไปแล้ว ไม่ว่าใครหน้าไหนก็ห้ามเข้าและออกจากตึก ยกเว้นพนักงานระดับหัวหน้างาน พนักงานในส่วนสำนักงาน และผู้เข้าประตูหลักจะเปิดตลอดยี่สิบสี่ชั่วโมงและสามารถประกอบอาหารได้

ผมไม่ได้พักอาศัยอยู่ในตึกของสาขา ห้องที่ผมครอบครองบนตึกจึงเป็นเหมือนห้องพักผ่อนในช่วงเวลาว่างเว้นระหว่างวันเท่านั้น

...

ความร้อนเริ่มระอุขึ้นเรื่อยๆ ความรู้สึกอึดอัดค่อยๆ หน่วงรั้ง กล้ามเนื้อเริ่มอ่อนล้า จังหวะการหายใจติดขัด แม้จะเป็นการหายใจในสภาพปกติ ภาพปรากฏตรงหน้าดูพร่ามัว เหมือนว่าผมกำลังจะเป็นลมแดดทั้งๆ ที่ร่างกายไม่ได้ทำงานหนักหรือยืนตากแดดจ้า จ้องหน้าจอโทรศัพท์ที่ส่งเสียงข้อความเข้าอยู่ตลอดเวลา ทว่าไม่มีสักข้อความที่เป็นของคุณวันวิสาข์ คำถามเริ่มเกิดขึ้นในใจของผมตอนนั้นว่าเกิดอะไรขึ้นนะ

เดินกลับเข้าห้องทำงาน หลังจากตัดสินใจว่าจะขั้บรถจักรยานยนต์ออกไปตามชุมชนรายรอบสักหน่อย มองอะไรกว้างๆ สักหน่อย หยิบกุญแจและเดินกลับมายังโรงจอดรถอีกครั้งแล้วขั้บรถจักรยานยนต์ไปตามถนนหน้าตึกพักและสำนักงานสาขา ถนนลาดยางมะตอยไม่เหลือเค้าโครงเดิม หลุดลอก แตก ยุบตัว และเป็นหลุมเป็นบ่อ พยายามเลี้ยว

หลบและค่อยๆ คลานไป ถนนเส้นนี้มีสองหน่วยงานรับผิดชอบคือองค์การบริหารส่วนตำบลกับทางหลวงชนบท รับผิดชอบกันคนละครึ่ง แต่ยังไม่มีความเห็นตรงกันได้ว่าใครจะรับผิดชอบหรือทำอะไรใหม่แต่อย่างใด

ตึกพัก พื้นที่การผลิตหรือโรงงานอยู่ห่างจากชุมชนไม่มากนัก เสียเงาจากการผลิตย่อมเกิดขึ้นและดังไปถึงชุมชน แต่จะให้ทำอย่างอื่นได้ ร้องเรียนกันไปแล้ว ตรวจสอบกันไปแล้ว ประชาพิจารณ์ก็ผ่านทุกขั้นตอน ตั้งแต่จะตั้งสาขาการผลิตไปแล้ว ก็อยู่ กันไปแบบนี้แหละ พอพ้นจากกำแพงตึกและบริเวณสายการผลิต สองข้างทางถนนก็เป็นป่าอย่างพาราขนาดลำต้นผมเดาว่าน่าจะมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปี คนงานสวนยางพารา กำลังเดินเก็บน้ำยางสีขุนขาวคล้ายน้ำมันใส่ถังสีฟ้าขนาดสองร้อยลิตร ที่ตั้งอยู่บนรถจักรยานยนต์พ่วงข้าง ยางพารานับว่าเป็นพืชเศรษฐกิจของคนแถวนี้ ปลูกกันเป็นจำนวนมาก มีโรงงานแปรรูปอยู่สองสามแห่ง รายรอบชุมชน ที่ดินก่อสร้างโรงงานสาขาก็เคยเป็นสวนยางพารามาก่อน แรงงานในสวนยางพาราของเจ้าใหญ่เป็นคนไทยพื้นถิ่น คนลาวจากภาคอีสานและคนเขมรจากประเทศกัมพูชา แรงงานในโรงงานแปรรูปเป็นคนเมียนมา คนไทย และคนลาวจากภาคอีสาน

ที่บ้านใหญ่มีสวนยางพาราอยู่ราวหนึ่งพันไร่ แม่ของผมเป็นเจ้าของแรกในอำเภอที่ปลูกจากการส่งเสริมของหน่วยงานราชการ ปีที่เริ่มปลูกนั้นผมน่าจะอายุสักสิบเจ็ดอย่างสิบแปดปี มันเป็นต้นไม้ที่แปลกประหลาดอยู่มาก ในหมู่บ้านแทบจะไม่มีใครคุ้นเคย เป็นต้นไม้ต่างถิ่นและนิยมปลูกอยู่ทางภาคตะวันออกกับภาคใต้มากกว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมของราชการหรือเกษตรอำเภอพยายามโน้มน้าวสุดกำลังของเขาเมื่อปีนั้น ผมไปกับแม่ ไปนั่งฟังเขาบรรยายในศาลาประชาคมของหมู่บ้าน มีชาวบ้านเกือบครึ่งหมู่บ้านเข้าร่วมประชุม เกษตรอำเภอเข้ามาในหมู่บ้าน แวะหาแม่ของผมก่อน จากนั้นจึงไปหาผู้ใหญ่บ้านเพื่อให้ดีเการะเรียกประชุมชาวบ้าน

อย่างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมทั่วไปที่จะพูดทุกอย่างด้วยแง่บวกและ